

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

Dot. 557/2000-08-25
Matgonata
Dnevielka
Dy -
5.10.2000

JAWNE

Egz. pojedyn.

**SPRAWOZDANIE
Z UDZIAŁU OFICERÓW
KATEDRY TAKTYKI LOTNICTWA ASG WP
W ĆWICZENIU p.k. „TARCZA-88”**

53322

WARSZAWA

1988

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

Prot. 557/2000-08-25

Matygonata

Dzieńciecha

Dzi -

5.10.2000

JAWNE

Egz. pojedyn.

SPRAWOZDANIE Z UDZIAŁU OFICERÓW KATEDRY TAKTYKI LOTNICTWA ASG WP W ĆWICZENIU p.k. „TARCZA-88”

53322

WARSZAWA

1988

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

Prot. 557/2000-08-25

Matgorata

Dzień wiede

Dy -

5.10.2000

JAWNE
Egz. pojed.

~~2076
+60~~

S P R A W O Z D A N I E

z udziału oficerów Katedry Taktyki Lotnictwa ASG WP

w ćwiczeniu p.k. "TARCZA-88"

Sprawozdanie opracowali:
płk dr Wojciech MICHALAK
płk dr Maciej PASZKOWSKI
ppłk dypl. Krystian JÓŹWIAK
płk dr Władysław CZABAN - KPS

SPIS TREŚCI

	Str.
1. Termin i rejon przeprowadzenia ćwiczenia	3
2. Temat ćwiczenia	3
3. Uczestnicy ćwiczenia	3
4. Cele ćwiczenia	3
5. Struktura ćwiczenia	4
6. Zamiar i ogólny przebieg ćwiczenia	5
6.1. Sytuacja operacyjna i jej rozwój	5
6.2. Skład frontu, WLF i WLA	6
6.3. Zadanie frontu i zamiar przeprowadzenia operacji.	7
6.4. Zadanie i zamiar użycia WLF	9
6.5. Wnioski z planowanych i realizowanych działań WLF w operacjach obronnych	10
6.6. Wnioski z planowanych i realizowanych działań 8 DLMB	33
6.7. Wnioski z planowanych i realizowanych działań 9 DLM	36
7. Ogólne wnioski z działań lotnictwa oraz ich wykorzysta- nie w procesie dydaktycznym i naukowym ASG WP	37
Załączniki:	
1. System komputerowy MERA-660 /na 1 ark. - jawny/.	
2. Wykaz komend systemu na ćwiczenie "Tarcza-88" /na 2 ark. - jawny/.	
3. Meldunek o sytuacji i sprawozdanie operacyjne WL3F /na 5 ark. - jawny/.	
4. Meldunek rozpoznawczy, zarządzenie rozpoznawcze i komu- nikat rozpoznawczy sztabu WL3F /na 5 ark. - jawny/.	
5. Model nalotu LMB WL3F w pasie 2A 17.6 /RWD 25/0156/2 na 1 ark./.	
6. Plan ratownictwa lotniczego /RWD 25/0156/1 na 1 ark./.	

1. W dniach od 4 do 10 czerwca 1988 r. na terytorium PRL /poligony Żagań, Wędrzyn, Drawsko i Toruń/ przeprowadzone zostało międzysojusznicze, wieloszczeblowe ćwiczenie dowódczo-sztabowe frontu z udziałem wojsk p.k. "TARCZA-88".
2. Temat ćwiczenia: "Przygotowanie i prowadzenie operacji obronnej frontu w koalicyjnym składzie w początkowym okresie wojny w warunkach użycia konwencjonalnych środków rażenia".
3. W ćwiczeniu uczestniczyli:
 - płk prof.dr hab.Jerzy MACHURA - rozjemca ds operacyjnych przy dowództwie WLF;
 - płk dr Wojciech MICHALAK - rozjemca ds operacyjnych przy dowództwie WLF;
 - ppłk dypl.Krystian JÓZWIAK - rozjemca ds rozpoznawczych przy dowództwie WLF;
 - płk dr Maciej PASZKOWSKI - starszy rozjemca przy dowództwie 8 DLMB;
 - mjr dypl.Stefan SUCHORA - rozjemca ds LWL przy dowództwie frontu;
 - płk dr Władysław CZABAN /KPS/ - starszy rozjemca przy dowództwie 9 DLM.
4. Cele szkoleniowe ćwiczenia:
 - a/ Ogólne:
 - doskonalić umiejętności dowódców i sztabów w planowaniu operacyjnym, organizacji i prowadzeniu operacji obronnej początkowego okresu wojny przez koalicyjne zgrupowanie wojsk na lądzie, morzu i w powietrzu w warunkach użycia konwencjonalnych środków rażenia;
 - doskonalić współdziałanie międzysojusznicze oraz praktyczną działalność dowództw i sztabów w przygotowaniu działań bojowych;
 - pogłębić umiejętności ćwiczących w dowodzeniu wojskami podczas skrytego podwyższania gotowości bojowej;
 - podwyższyć efektywność wykorzystania zautomatyzowanych systemów i środków dowodzenia, a także zastosowania sformalizowanych dokumentów bojowych;

- doskonalić ćwiczące wojska w praktycznym wykonaniu zadań inżynierskiej rozbudowy rejonów obrony i prowadzeniu walki obronnej.

✓ b/ Badawcze:

- uogólnić kolejne przygotowanie frontu koalicyjnego do operacji obronnej i na tej podstawie opracować zagadnienia do doskonalenia tej metody pracy;
- sprawdzić zasady dowodzenia i wykorzystania oddziałów rozbudowy inżynierskiej.

✓ 5. Struktura ćwiczenia

Ćwiczenie składało się z etapu przygotowawczego, rozgrywanego w miejscach stałej dyslokacji, oraz z trzech etapów prowadzonych w warunkach polowych.

✓ 5.1. Etap przygotowawczy obejmował planowanie operacji obronnej frontu oraz przegrupowanie sztabów i oznaczonych wojsk do rejonów wyjściowych ćwiczenia. Długość etapu:

- czas astronomiczny - 8.00 20.5- 8.00 4.6 /15 dni/
- czas operacyjny - 8.00 25.5- 8.00 2.6 /8 dni/.

Zagadnienia szkoleniowe:

- planowanie pierwszej operacji obronnej frontu;
- przegrupowanie sztabów i oznaczonych wojsk do rejonów wyjściowych ćwiczenia;
- rozwinięcie systemu dowodzenia kierownictwa i ćwiczących.

✓ 5.2. Etap pierwszy dotyczył przygotowania operacji obronnej frontu. Długość etapu:

- czas astronomiczny - 8.00 4.6 - 19.00 6.6 /2 doby i 11 godzin/
- czas operacyjny - 8.00 2.6 - 19.00 6.6 /4 doby i 11 godzin/.

Zagadnienia szkoleniowe:

- wypracowanie decyzji, planowanie i organizacja obrony w armiach i związkach taktycznych;
- wypracowanie decyzji, planowanie i organizacja działań bojowych w Marynarce Wojennej;
- organizacja współdziałania i przygotowanie wojsk do działań obronnych;
- inżynierska rozbudowa rejonów obrony i punktów dowodzenia;
- organizacja zabezpieczenia bojowego, tyłowego i techniczno-socjalnego.

✓ 5.3. Etap drugi obejmował prowadzenie operacji obronnej frontu.

Długotrwałość etapu:

- czas astronomiczny - 19.00 6.6 - 20.00 7.6 /1 doba i 1 godzina/;
- czas operacyjny - 19.00 6.6 - 20.00 7.6 /1 doba i 1 godzina/.

Zagadnienia szkoleniowe:

- udział frontu w operacji przeciwpowietrznej;
- prowadzenie walki obronnej w pasie przesłaniania;
- walka o utrzymanie głównego pasa obrony;
- zwalczanie powietrznych i morskich desantów.

✓ 5.4. Etap trzeci dotyczył organizacji i wykonania przeciwuderzenia drugim rzutem frontu w celu stworzenia warunków do przejścia do przeciwnatarcia.

Długotrwałość etapu:

- czas astronomiczny - 20.00 7.6 - 14.00 10.6 /2 doby i 18 godzin/
- czas operacyjny - 20.00 7.6 - 14.00 18.6 /10 dób i 18 godzin/.

Zagadnienia szkoleniowe:

- planowanie i przygotowanie przeciwuderzenia frontu w celu stworzenia warunków do przejścia do przeciwnatarcia;
- organizacja współdziałania;
- wykonanie przeciwuderzenia wojskami 8A /WP/.

✓ 6. Zamiar i ogólny przebieg ćwiczenia.

✓ 6.1. Sytuacja operacyjna i jej przebieg.

Dla zrealizowania tematu i celów oraz etapów i zagadnień szkoleniowych ćwiczenia założono następującą sytuację operacyjną: "Niebiescy" /Front Północny, Centralny i Południowy/ dyslokowani po zachodniej stronie Odry i Nysy Łużyckiej /umownej granicy między przeciwstawnymi koalicjami/ pod pozorem ćwiczeń dotyczących strategicznej operacji obronnej dokonują rozwinięcia, wojsk i skrycie osiągają pełną gotowość bojową. O 7.50 7.6 rozpoczynają zmasowane natarcie radioelektroniczne i o 8.00 wykonują pierwsze raketowo-lotnicze uderzenie w ramach strategicznej zaczepnej operacji powietrznej. Siłami wojsk lotniczych i wojsk raketowych oraz środkami precyzyjnego rażenia w uderzeniach zmasowanych zwalczają obiekty systemu OP i dowodzenia wojskami, lotniska, wojska w rejonach ześrodkowania i na drogach marszu, a także węzły komunikacyjne i składy "Czerwonych".

O 9.00 7.6 pancerno-zmechanizowanymi zgrupowaniami wojsk lądowych przekraczają granicę państwową i przystępują do prowadzenia powietrzno-lądowej operacji zaczepnej.

"Czerwoni" wykonywali zadania podwyższające gotowość bojową wojsk. Pod pozorem ćwiczeń związki taktyczne pierwszego rzutu ugrupowania operacyjnego realizowały rozbudowę inżynierską głównego pasa obrony.

O 8.05 7.6 wykonali raketowo-lotnicze uderzenie odwetowe na obiekty pierwszej kolejności rażenia i przystąpili do wykonywania zadań w operacji przeciwpowietrznej na ZTDW. Odpierali zmasowane i urzutowane uderzenia lotnictwa, a częścią sił wspierali wojska lądowe.

"Niebiescy" rozwijali operację zaczepną. W pasie 2A i na styku 3 i 6A 3 Frontu przerwali taktyczną strefę obrony i po 10 dniach prowadzenia powietrzno-lądowej operacji zaczepnej włamali się na głębokość 20-60 km. W rejonie Kołobrzegu wysadzili desant morski o znaczeniu operacyjnym. W wyniku uporczywej obrony "Czerwonych" ponoszą oni coraz większe straty, tempo ich natarcia słabnie, a na niektórych odcinkach zostają zatrzymani.

W związku z wytworzoną sytuacją "Czerwoni" od D-12 do D-20 /od 18.6/ siłami drugiego rzutu frontu /8A i OND - 10A podporządkowaną frontowi/ wykonują przeciwuderzenie i na głównych kierunkach uderzenia włamują się od 15 do 30 km w głąb terytorium nieprzyjaciela, stwarzając tym samym warunki do przeciwnatarcia, które miał prowadzić 7 Front będący w drugim rzucie ugrupowania strategicznego na ZTDW.

✓6.2. Skład frontu, WLF i WLA

W skład frontu koalicyjnego wchodziły 2A /NAL/, 3A /ACz/, 6A /AR/, 8A /WP/, 10A, WLF oraz kilka samodzielnych ZT i oddziałów. W pierwszym rzucie ugrupowania frontu znajdowały się: 2A - broniąca zachodniego Wybrzeża Bałtyku i dolnej Odry, 3A - broniąca się wzdłuż środkowej Odry i 6A dyslokowana wzdłuż Nysy Łużyckiej. Drugi rzut frontu stanowiła 8A, rozmieszczona początkowo za środkową Wisłą. W odwodzie ND, a później dowódcy 3 Frontu, znajdowała się 10A w rejonie pld-wsch.Polski.

Przyjęto WLF w strukturze ćwiczebnej, posiadające:

- 7 DLMB w składzie 9 plmb /34 Su-22/, 10 plbr /22 Su-20 i 12 Su-22/ i 48 plmb /36 MiG-17/;
- 8 DLMB w składzie: 6 plmb /30 Su-7/, 11 plmb /36 MiG-17/ i 43 plmb /34 Su-22/;
- 9 DLM w składzie: 5,12 i 44 plm /każdy pułk po 36 MiG-21/;
- 35 plr /32 MiG-21R/;
- 16 plt /12 An-26, 10 An-2, 1 An-12B, 12 Il-14/;
- 40 pśt /21 Mi-8, 10 Mi-17, 3 Mi-6/;
- 47 pślsan /24 Mi-2 łącznikowe i 12 Mi-2 sanitarne/;
- 2 eś WRE /12 Mi-2 PP/;
- w toku operacji WLF podporządkowano 309 pśt /AR/ posiadający 40 Mi-8T.

WL 8A posiadały 8 pśb /16 Mi-24, 32 Mi-2/, 8 elł /4 Mi-2, 3 Mi-2 chem, 2 Mi-2 PPD i 1 Mi-8 PPD/, pięć eś ZT /razem 35 Mi-2/, dwa kś WRiA /razem 6 Mi-2/ i 8 ebsr /12 WR-3/. Armia dysponowała 48 śmigłowcami bojowymi.

WL 3A posiadały 30 pśt /12 Mi-8TB, 24 Mi-24D/, 3 elł /10 Mi-2, 4 Mi-8TB, 2 Mi-9/, cztery eś ZT /razem 24 Mi-2/ i 3 ebsr /12 WR-3/. W armii było 36 śmigłowców bojowych.

WL 2A dysponowały 15 pśb /24 Mi-24, 8 Mi-8TB/, 15 eśł /12 Mi-2/ i trzema kś ZT /razem 12 Mi-2/. Łącznie w armii były 32 śmigłowce bojowe.

WL 6A posiadały 6 pśb /40 Mi-24, 20 Mi-8TB/, 6 eśł i WRE /6 Mi-8, 12 Mi-17PP/, cztery eś ZT /razem 48 Mi-24 i 24 Mi-8/, 6 ebsr /12 WR-3/. W armii było 88 śmigłowców bojowych Mi-24.

6.3. Zadanie frontu i zamiar przeprowadzenia operacji.

3 Front otrzymał zadanie odparcia agresji lądowych zgrupowań uderzeniowych nieprzyjaciela i wzbronienia jego wtargnięcia w głąb terytorium PRL na pomorsko-mazurskim i berlińsko-warszawskim kierunku. Główną rubież obrony rozbudować: Wolin, Szczecin, Zelewo, Karsko, Łubno i dalej wzdłuż Warty, Odry i Nysy. Druga rubież obrony: Raduń, Chłopowo, Bobrujsko, Strzelce, Sulęcín, Witnica, Bytom, Odrzański, Chocianów, Lwówek Śląski, Armijna rubież obrony: Łobez, Ziemsko, Mirosławiec, Krzyż, Sieraków, Wschowa, dalej wzdłuż Odry, Środa Śląska, Legnica.

W celu wykonania przeciwuderzenia strategicznego 10A /odwód ND ZSZ na ZTDW/ wprowadzić do bitwy z rubieży nr 1 - Ścinawa, Legnica w kierunku Wołów, Nowa Sól, Gubin lub nr 2 - w kierunku Kętrzyn, Koźle, Ścinawa.

Na operację obronną front otrzymał 3 wyloty 14 AL ND na ZTDT z możliwością wykorzystania po 1 wylocie na zwalczanie odwodów /od D-4/, wsparcie przeciwuderzeń armii /od D-3/ i wsparcie przeciwuderzenia frontu /od D-5/.

Dowódca frontu zdecydował siły główne 3 Frontu ześrodkować na dwóch głównych kierunkach: Berlin, Bydgoszcz, Warszawa i Kotbus, Ostrów, Warszawa.

Siłami trzech armii w pierwszym rzucie /2,3 i 6A/ w głównym pasie obrony utrzymywać rejony: Stargard Szcz., Barlinek, Drawno, Żagań, Głogów, Legnica oraz Kołobrzeg, Ustka, Bobolice.

W momencie rozpoczęcia agresji powietrznej nieprzyjaciela przejść do działań w operacji przeciwpowietrznej i pod osłoną wojsk WRE siłami WRiA oraz WLF wykonać uderzenie spotkaniowo-odwetowe na obiekty pierwszej kolejności rażenia /jako zamasowane uderzenie ogniowe/.

W wypadku wtargnięcia lądowych zgrupowań uderzeniowych nieprzyjaciela w taktyczną strefę obrony wykonać przeciwuderzenie 8A w kierunku Złocieniec-Kostrzyń z rubieży nr 1 Dobrzany-Drawno lub nr 2 Węgorzyno-Kalisz Pomorski /albo w kierunku Leszno-Zgorzelec z rubieży nr 3 Leszno-Rawicz lub nr 4 Głogów, Ścinawa^{1/}/, rozbić jego zasadnicze zgrupowania uderzeniowe i bliższe odwody oraz wyjść nad Odrę w rejonie Szczecin, Kostrzyń opanowując przyczółek Kołbaskowo, Angenminde, wył. Schwedt.

W sytuacji, gdy frontowi zostanie podporządkowana 10A /odwód ND/ wykonać jej wojskami przeciwuderzenie z rubieży Legnica-Jelenia Góra w kierunku Wałbrzych-Cotbus i po rozbiciu wojsk nieprzyjaciela opanować rubież Lieberoze, Cotbus, Liban, Bergstadt.

↑/-----
Jeśli frontowi nie zostanie podporządkowana 10A, stanowiąca odwód ND ZSZ na ZTDW.

Po zrealizowaniu przeciwuderzeń wojskami 8 i 10A zapewnić wprowadzenie 7 Frontu /frontu drugiego rzutu na ZTDW/ do przeciwnatarcia z rubieży Liberoze, Weisberg.

Operację przeciwdesantową na odcinku Pobierowo-Ustka organizować we współdziałaniu ze ZFB siłami 2A /NAL/, ześrodkowując główny wysiłek na obronie rejonu Kołobrzeg, Bobolice, Ustka. Udział w operacji przeciwpowietrznej na ZTDW realizować w trzech etapach przez trzy dni:

- 1 etap - odpieranie zmasowanych nalotów i wykonywanie uderzeń na obiekty pierwszej kolejności rażenia na głębokość do 600 km /przy zaangażowaniu WOPK, 14 AL ND na ZTDW, WOPL, WLF, WRiA/;
- 2 etap - niszczenie ŚNP siłami WLF i WRiA, osłabienie zgrupowań lotniczych nieprzyjaciela i obezwładnienie jego systemu dowodzenia wojskami;
- 3 etap - działaniami WLF, uderzeniami WR i siłami WRE przechwycić powietrzną inicjatywę operacyjną na ZTDW.

W ramach zmasowanych uderzeń ogniowych /uderzeń odwetowych w operacji przeciwpowietrznej i w operacji obronnej/ zniszczyć powietrzne i naziemne elementy systemów rozpoznawczo-uderzeniowych /SRU/, SD lotnictwa i wojsk lądowych, lotniska oraz środki OPL.

✓ 6.4. Zadanie i zamiar użycia WLF

WLF otrzymały zadanie osłony wojsk frontu w czasie ich operacyjnego rozwinięcia, a w wypadku rozpoczęcia działań wojennych wziąć udział w operacji przeciwpowietrznej /3 wylotami/ i obronnej, w tym przeciwdesantowej, frontu /wysiłkiem 23 wylotów/.

Dowódca WLF zamierzał w pierwszym etapie operacji przeciwpowietrznej zadania wykonywać z lotnisk stałego bazowania z wykorzystaniem lotnisk zapasowych i DOL. Do działań w systemie OPK wydzielić 1/3 sił LM i poddźwiękowego LMB, a w czasie odpierania nalotów zmasowanych - większość tych sił.

W pierwszym etapie operacji przeciwpowietrznej główny wysiłek ześrodkować na odpieraniu zmasowanych nalotów ŚNP i wykonaniu zmasowanego uderzenia ogniowego na obiekty pierwszej kolejności rażenia.

W dwóch pozostałych etapach główny wysiłek WLF ześrodkować na walce z lotnictwem, zniszczeniu SRU i dezorganizacji systemu dowodzenia. Dla wykonania zadań w każdym etapie operacji przeciwpowietrznej wykorzystać 1 wylot WLF. W trakcie prowadzenia operacji przeciwpowietrznej przyjąć ugrupowanie do operacji obronnej frontu.

W operacji obronnej frontu główny wysiłek WLF ześrodkować na lotniczym wsparciu broniących się wojsk w głębi i w czasie przeciwuderzenia frontu.

W operacji przeciwdesantowej działania WLF koncentrować na niszczeniu desantu morskiego podczas przejścia morzem i lądowania.

LM wykorzystać po 50% według planu WOPL i WLF. LR, LWRE i LT /samoloty/ - w całości według planu frontu. Dowódcom armii pierwszego i drugiego rzutu wydzielić około 25% dysponowanego wysiłku LMB i po 50% wysiłku śmigłowców transportowych i sanitarnych.

6.5. Wnioski z planowanych i realizowanych działań WLF w operacjach obronnych.

Stosownie do wydzielonego wysiłku WLF i AL na pierwsze operacje obronne decyzją dowódcy frontu /na wniosek dowódcy WLF/ dokonany został jego podział na operację przeciwpowietrzną, obronną i przeciwdesantową. Ramowy podział tego wysiłku przedstawiono w tabeli 1. Treść tabeli wskazuje, że tym razem, w odróżnieniu od wcześniej prowadzonych ćwiczeń i treningów, nie oszczędzono lotnictwa. Do działań w wymienionych trzech operacjach o charakterze obronnym wykorzystano w zasadzie cały wysiłek WLF, wynikający ze zgromadzonych zapasów materiałowych. Mimo tego przeciętne dobowe natężenie działań WLF było stosunkowo niewielkie i wynosiło około 1,2 wylotu WLF^{1/}. Zwraca ponadto uwagę:

^{1/}Przy założonych 26 wylotach WLF i przewidywanych 22 dniach prowadzenia operacji obronnych.

Rodzaj operacji	Wyloty										WL 3 Frontu				14 AL ND na ZTDW			
	WLF	14AL	LM	LMB	LR	LWRE	LT	ST	LSan	LM	LMB	LR	LWRE	LM	LMB	LR	LWRE	
Liczba pułków			3	6	1	1	1	1	1	3	6	1	1					
Operacja przeciwpowietrzna	3	-	9	18	3	3	3	3										
Operacja obronna frontu, w tym: - wsparcie wojsk w taktycznej strefie obr.	21	3	63	126	21	21	21	21	21	9	18	3	3					
- przeciwdzierzenie frontu	11	2	33	66	11	11	11	11	11	6	12	2	2					
- operacja przeciwdesantowa	6	1	18	36	6	6	6	6	6	3	6	1	1					
	4	-	12	24	4	4	4	4										
Odwód	2	-	6	12	2	2	2	2										
Razem	26	3	78	156	26	26	26	26	26	9	18	3	3					

T/ W tabeli wykazano działania 14 AL ND na ZTDW realizowane wyłącznie według planu 3 Frontu. Nie obejmuje ona działań 14 AL prowadzonych według planu ND ZSZ na ZTDW /np. w operacji przeciwpowietrznej i w strategicznej operacji obronnej na TDW/ i według planów dowódców innych frontów.

- wydzielenie małego wysiłku WLF do udziału w operacji przeciwpowietrznej, co poważnie komplikowało jego działania już w pierwszym dniu wojny, w którym nieprzyjaciel wykonał dwa zamówane uderzenia realizowane w ramach zaczepnej operacji powietrznej;
- wydzielenie z wysiłku na operację obronną: do lotniczego wsparcia broniących się wojsk około 50%, zabezpieczenia przeciwuderzenia frontu około 30% i operacji przeciwdesantowej około 20% dysponowanego wysiłku. Rozwiązanie takie należy uznać za słuszne, gdyż dowódca frontu zamierzał załamać natarcie nieprzyjaciela w wyniku uporczywej i długotrwałej obrony armii pierwszego rzutu;
- wyznaczenie około 10% wysiłku WLF do odwodu dowódcy frontu. Wydaje się to za mało. Możliwość przechwycenia przez nieprzyjaciela inicjatywy operacyjnej oraz przewagi w powietrzu i na ziemi, a także konieczność prowadzenia przez WLF równoczesnych działań w kilku operacjach o charakterze obronnym i doraźnego reagowania na nieprzewidziane zmiany w sytuacji operacyjnej wskazuje na celowość pozostawiania w odwodzie większego wysiłku niż w operacjach zaczepnych. Może on wynosić około 15-20% całości wysiłku, zwłaszcza jeśli ^{się} uwzględni że WLF wysiłkiem z odwodu mogą wykonywać zadania związane z zabezpieczeniem przejścia do przeciwuderzenia strategicznego lub przeciwnatarcia przez inny front, a także uczestniczyć w operacji powietrznej prowadzonej dla wywalczenia panowania w powietrzu.

Równocześnie dowódca frontu na wniosek dowódcy WLF dokonał przydziału wysiłku lotnictwa do dyspozycji dowódców poszczególnych armii. Obrazuje to tabela 2.

Z treści tabeli wynika, że armie w operacji obronnej posiadały niewielki, wręcz symboliczny, wysiłek LMB wynoszący od 2 do 4 p/l. Widać to wyraźnie, jeśli się uwzględni, że przewidywano długotrwałość tych operacji na około 10-12 dób. Jednocześnie dysponowały one bardzo dużym wysiłkiem etatowych pułków śmigłowców bojowych. Ich ogólny wysiłek ustalił dowódca frontu pozostawiając dowódcom armii możliwość dokonania podziału tego wysiłku według operacji i dni.

Wysięk lotnictwa /p/l/ wydzielony do dyspozycji armii

Zadania	2A			3A			6A			8A		
	LMB	SB	SS	LMB	SB	SS	LMB	SB	SS	LMB	SB	SS
Wsparcie broniących się wojsk	4	-	2	1	2	-	1	3	-	-	-	-
Przeciwuderzenie frontu	4	-	1	1	2	-	1	3	-	10	32	3
Operacja przeciwdesantowa	4	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	12	32	5	3	4	32	2	6	32	2	10	32

95
32:20

Z przeprowadzonych obserwacji wynika, że bezpośrednie wsparcie broniących się lub przeciwuderzających związków taktycznych pierwszego rzutu miały realizować w zasadzie wyłącznie pśb WLA. Natomiast LMB prowadzące działania według planów armii przewidywano wykorzystywać tylko w najważniejszych okresach operacji armii, zwłaszcza do zwalczania systemu dowodzenia /szczególnie w 6A/ i śmigłowców bojowych na lądowiskach.

Jednak w dynamice ćwiczenia /w kolejnych sytuacjach operacyjnych/ uznano, że wydzielony pierwotnie armiom wysiłek, przede wszystkim LMB i śmigłowców transportowych, jest zbyt mały. Aby uniknąć bezpośredniego wsparcia armii przez LMB /prowadzące działania według planu frontu/ zwiększano jego wysiłek do wykorzystania przez dowódców armii /do około 2-3 p/l dziennie/. Również potrzeby poszczególnych armii w zakresie dowozu środków materiałowych zweryfikowały pierwotny podział wysiłku śmigłowców transportowych. Na przykład konieczność dowozu do walczących w okrążeniu wojsk 4 DZ /6A/ 221 ton środków materiałowych spowodowało, że tylko 16.6 pśt według planu armii wykonywał to zadanie w trzech rejsach. Podobnie potrzeba dowozu 630 ton tych środków do okrążonej 33 DZ /3A/ miała wpływ na wyznaczenie pięciu wylotów 40 i 309 pśt do wykorzystania według planu armii /w dn.16 i 17.6/.

Wnioski z przeprowadzonego ćwiczenia wskazują więc na celowość planowania nieco mniejszej centralizacji użycia lotnictwa na szczeblu frontu niż to zakładano w początkowych ustaleniach. Potwierdzają one również potrzebę posiadania znacznego wysiłku lotnictwa w odwodzie dowódcy frontu, który może być wykorzystany m.in. do takich zadań.

W okresie przygotowania WLF do działań w operacjach obronnych wiele uwagi zwrócono na zachowanie zdolności bojowej lotnictwa. Sztab WLF opracował po raz pierwszy specjalny plan zachowania żywotności WLF /na mapie wraz z legendą/. W planie tym żywotność WLF przewidywano zachować poprzez realizację zadań w następujących głównych dziedzinach:

A/ W manewrze lotniskowym

Działania WLF planowano rozpocząć z lotnisk stałego bazowania z równoczesnym przebazowaniem po jednej eskadrze w każdym pułku /po wykonaniu pierwszego zadania/ na wskazane /ocalałe/ lotnisko zapasowe lub DOL. Samoloty na lotniskach utrzymywać w

222 żelbetonowych schronach /w tym wszystkie Su-22 i Su-20/, a pozostałe w obwałowaniach. Dalszy manewr lotniskowy związany był z ogólnym zamiarem prowadzenia operacji obronnej frontu i rozwojem sytuacji operacyjnej.

B/ W zapewnieniu ciągłości dowodzenia - poprzez wcześniejsze rozwinięcie i przygotowanie do przejęcia dowodzenia odpowiednich SD. I tak na szczeblu ^{dywizji} oprócz SD rozwijano /w ograniczonym zakresie/ drugie położenie SD dywizji, a także przygotowywano SD jednego z pułków w każdej dywizji do przejęcia dowodzenia ZT /w wypadku zniszczenia SD i drugiego położenia SD dywizji/. Podobny system przewidywano na szczeblu WLF, gdzie dowodzenie realizowano z SD lub ZSD WLF, a po ich zniszczeniu ze SD 7 DLMB.

C/ W maskowaniu - poprzez utworzenie 4 lotnisk pozornych na bazie istniejących lecz nie wykorzystywanych lotnisk wojskowych i cywilnych /Jaworze, Toruń, Gostyń, Lublinek/. Na lotniska Jaworze i Toruń planowano dostarczyć /za pomocą Mi-8/ płatowce Lim-5 wycofane z eksploatacji. Grupy samolotów LMB z dwóch plmb miały pozorować typową działalność lotnictwa na tych lotniskach /głównie poprzez pozorowanie lądowań i startów - przed lądowaniem i po wystartowaniu z macierzystych lotnisk bazowania. Lotniska Gostyń i Lublinek planowano wykorzystać w podobny sposób podczas kolejnych manewrów lotniskowych.

Wiarygodność działalności lotnisk pozornych przewidywano zwiększyć poprzez rozwinięcie pozornych WŁ i SD /dywizyjnego i pułkowego/, z których okresowo miano emitować odpowiednio przygotowane informacje wskazujące na bojowe wykorzystanie wymienionych lotnisk.

Przewidywano również utworzenie dwóch pozornych składów BMZ w celu odciążenia uwagi rozpoznania nieprzyjaciela od faktycznych rejonów rozmieszczenia BMZ WLF.

Maskowanie bezpośrednie w jednostkach WLF obejmowało:

- kompleksowe wykorzystanie dymów do maskowania lotnisk i obiektów pozornych; do tego celu planowano użyć samolotowe wytwornice dymów, świece dymne i środki podręczne;
- stosowanie pułapek termicznych uruchamianych w okresach wzmożonej działalności na lotniskach;
- stosowanie odbijaczy kątowych do zniekształcania obrazu ra-

diolokacyjnego lotniska na celownikach pokładowych samolotów;

- wykorzystanie etatowych i podręcznych środków do maskowania ludzi i sprzętu;
- inżynierską rozbudowę w rejonie stoisk samolotów;
- budowę zapasowych pozycji dla środków łączności i RUL;
- budowę pozornych SO etatowej artylerii przeciwlotniczej;
- rozwijanie WŁ na maksymalnie możliwych /dopuszczalnych/ odległościach od SD.

D/ W zabezpieczeniu działań grup rozpoznawczych i uderzeniowych lotnictwa /w celu zmniejszenia strat w wyniku oddziaływania LM i naziemnych środków OP nieprzyjaciela/poprzez:

- kompleksowe wykorzystanie sił i środków WRE WLF i frontu;
- obezwładnianie przez WRiA oraz LWL środków OP /artylerii i rakiet p/lot oraz obiektów systemu wykrywania/ w korytarzach przelotu lotnictwa;
- działanie grup demonstracyjnych /nalotów pozornych/;
- wydzielanie grup taktycznego przeznaczenia /obezwładniania środków OPL, rozpoznania, osłony/.

Ponadto zachowaniu żywotności WLF sprzyjało: uzgodnienie w ramach współdziałania z WOPK i WOPL rubieży wprowadzenia LM do walki oraz ustalenie zasad wykonywania zadań we wspólnej strefie; sformowanie na bazie CDL rezerwowego dowództwa DLMB, a na bazie 61 lpsz rezerwowego dowództwa plmb przygotowanych do przejęcia dowodzenia; zorganizowanie /poprzez DSO WL/ systemu powiadamiania o przelotach satelitów rozpoznawczych nad terytorium PRL. Zadania wynikające z planu zachowania żywotności WLF miały być przekazywane do jednostek w zarządzeniach bojowych i specjalistycznych.

Ćwiczenie wykazało, że opracowanie oddzielnego planu zachowania żywotności jest rozwiązaniem, które może być stosowane w praktyce szkoleniowej wojsk lotniczych. Nie wyklucza to możliwości odzwierciedlenia elementów związanych z żywotnością lotnictwa w części operacyjnej planu działań bojowych WLF w operacjach obronnych oraz w planach specjalistycznych. Wówczas można by zrezygnować z opracowania planu oddzielnego, co ograniczy liczbę wytwarzanych dokumentów przez sztab WLF. Wydaje się jednak,

że bez względu na przyjęte rozwiązania w planach tych należy również przewidzieć sposoby likwidacji skutków uderzeń lotnictwa i broni precyzyjnej nieprzyjaciela na jednostki /lotniska/ WLF. Bowiem sprawna likwidacja tych skutków jest również przedsięwzięciem zapewniającym zachowanie żywotności WLF.

Szczególną uwagę podczas przygotowania operacji zwrócono na pierwszy wylot WLF w operacji przeciwpowietrznej. W części zaczepnej tej operacji działania wydzielonych sił WLF były elementem uderzenia spotkaniowo-odwetowego lub odwetowego^{1/}, wykonywanego jako zmasowane uderzenie ogniowe /ZUO/.

Układ pierwszego zmasowanego uderzenia odwetowego opracowała grupa planowania porażenia ogniowego i jądrowego frontu, w skład której wchodził przedstawiciel WLF. Uderzenie to planowano wykonać w wyznaczonym czasie jako uderzenie spotkaniowo-odwetowe /wariant pierwszy/ lub na sygnał jako odwetowe /wariant drugi/. Podstawę wyjściową do kalkulacji był czas pierwszego startu rakiet i pierwszej nawały ogniowej artylerii /oznaczony symbolem "S"/, a następnie wyrażone w minutach czasu działań wszystkich środków uczestniczących w ZUO.

Wariant pierwszy ZUO obejmował:

- S+S+10 - pierwszy start rakiet /w tym zwalczanie środków OPL/;
- S+S+12 - pierwsza NO artylerii na cele pierwszej kolejności rażenia, artylerię i środki OPL;
- S+15+S+45 - uderzenie WLF;
- S+20+S+33 - II NO artylerii na wojska;
- S+33+S+40 - NO artylerii na środki OPL /zabezpieczająca powrót WLF po wykonaniu uderzenia/;
- S+40+S+45 - uderzenie śmigłowców bojowych na oddziały wydzielone pierwszorzutowych ZT nieprzyjaciela;
- S+45+S+55 - drugi start rakiet.

^{1/} Uderzenie spotkaniowo-odwetowe wykonuje się w sytuacji, gdy nieprzyjaciel nie zdoła uzyskać zaskoczenia i siły własne, w tym WLF, przystąpią do realizacji zadań ogniowych przed uderzeniami lotnictwa agresora. Uderzenie odwetowe wykonuje się w trakcie i po uderzeniach ogniowych lotnictwa nieprzyjaciela.

W wariantcie tym przewidywano zwalczać około 165 obiektów nieprzyjaciela, w tym 90 stanowiły obiekty pierwszej kolejności rażenia /system dowodzenia, środki WRE, środki napadu jądrowego, systemy rozpoznawczo-uderzeniowe/. WLF miały zwalczać 24 obiekty pierwszej kolejności rażenia oraz minować lotniska.

W tym celu przewidywano wykorzystać pięć plmb /pozostałe dwie eskadry LMB prowadziły działania w części obronnej operacji przeciwpowietrznej/. Ich zadaniem było obezwładnienie 6 SD /4 SD /ZSD/ Frontów i 2 SD DLM/, zniszczenie 4 dywizjonów "OKA" przyjmowanych jako elementy naziemne systemów rozpoznawczo-uderzeniowych oraz zaminowanie 8 lotnisk.

W przyjętym rozwiązaniu wzbudza wątpliwość angażowanie wszystkich sił LMB do wykonania zadań w pierwszym ZUO. Takie użycie lotnictwa spowodowało, że w czasie 3-4 godzin podczas których LMB odtwarzało gotowość bojową, brakowało sił na wsparcie wojsk lądowych odpierających uderzenie zgrupowań lądowych nieprzyjaciela. Jeszcze bardziej niecelowe było użycie w ZUO śmigłowców bojowych WL 2,3 i 6A. Po pierwsze dlatego, że w okresie wykonywania uderzenia wojska nieprzyjaciela znajdowały się około 8-12 km od granicy państwowej, co wymagało od śmigłowców przenikania przez nienaruszony system OPL nieprzyjaciela i mogło doprowadzić do dużych ich strat bezpowrotnych. Po drugie zaś podczas odpierania nacierających wojsk lądowych nieprzyjaciela, kiedy istnieje największe zapotrzebowanie na działania śmigłowców, pierwszorzutowe ZT były pozbawione wsparcia, gdyż śmigłowce /podobnie jak LMB/ odtwarzały gotowość bojową.

Układ wariantu drugiego uderzenia /odwetowego/ wykonywanego na sygnał był następujący:

S+15+S+20 - pierwszy start rakiet dyżurnych

S+10+S+18 - pierwsza NO artylerii

S+18+S+30 - druga NO artylerii, w tym na środki OPL

S+25+S+30 - pierwszy start pozostałych rakiet

S+30+S+50 - uderzenia LMB i śmigłowców bojowych /z dyżurowania na lotniskach w gotowości bojowej nr 1/

S+50+S+60 - drugi start rakiet dyżurnych

S+50+S+57 - NO artylerii na środki OPL

S+60+S+90 - uderzenie LMB i śmigłowców bojowych /z dyżurowania na lotniskach w gotowości nr 2 i 3/

S+80+S+85 - NO artylerii na środki OPL /zabezpieczenie powrotu WLF/

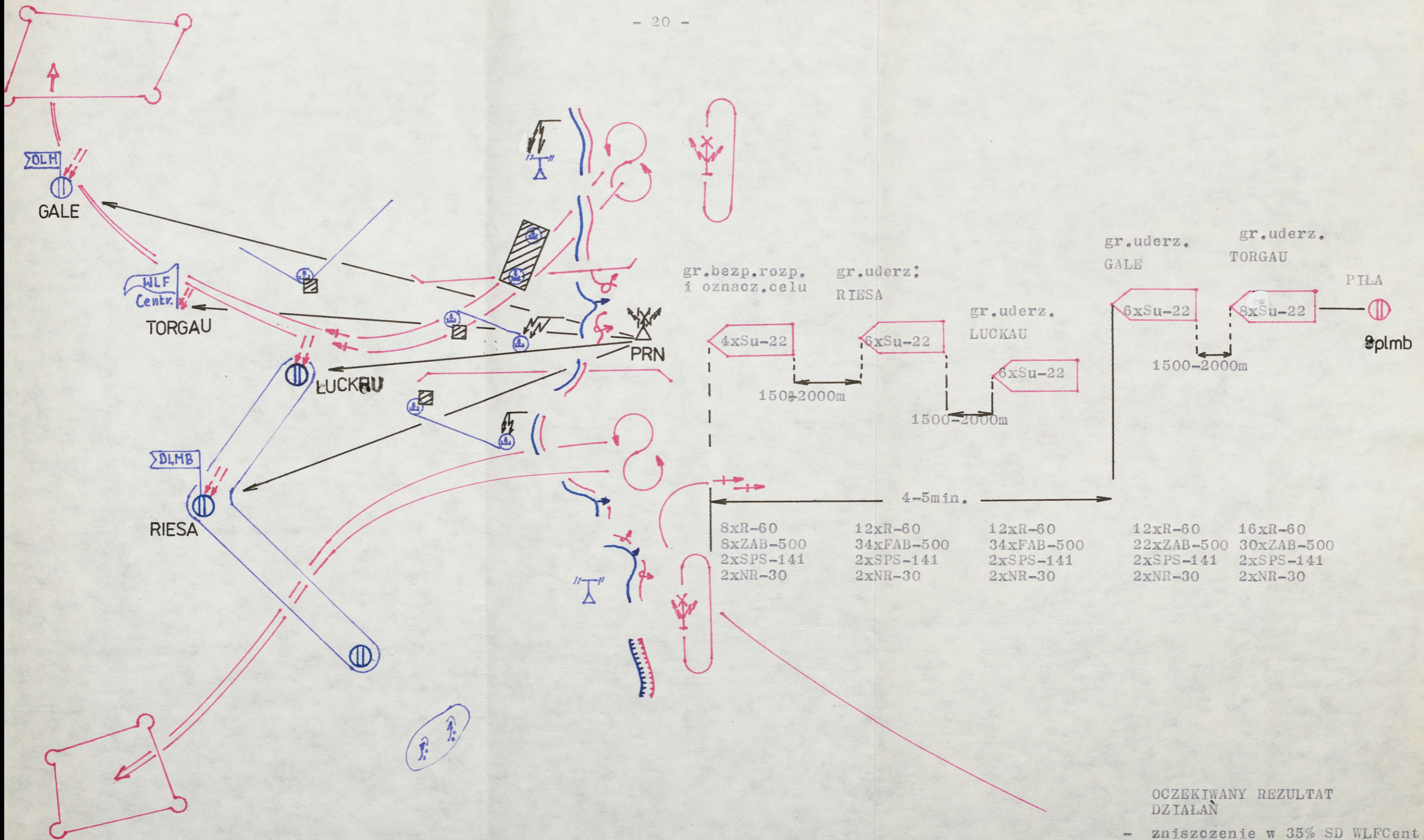
S+90+S+100- drugi start pozostałych rakiet

W wariantcie tym przewidywano takie same siły i zadania WLF jak w uderzeniu spotkaniowo-uderzeniowym. W pierwszym uderzeniu lotnictwa, wykonywanym przez eskadry będące w gotowości nr 1 /w czasie S+30 do S+50/ planowano zwalczać 4 SD i 2 dywizjony "OKA". Pozostałe siły LMB /w czasie S+60 do S+90/ miały uderzać na resztę obiektów przyjętych do zwalczania w wariantcie pierwszym.

Planując udział WLF w ZUO wiele uwagi poświęcono zorganizowaniu jednoczesnego uderzenia większości sił lotnictwa w ograniczonym rejonie i czasie. Na podkreślenie zasługuje dążenie do wszechstronnego zabezpieczenia wykonania zadania, zwłaszcza poprzez działania grup demonstracyjnych, zakłóceń radioelektronicznych, bezpośredniego rozpoznania i oznaczania obiektów uderzeń oraz wykorzystanie uderzeń ogniowych WRiA na środki OPL nieprzyjaciela. Model wykonania uderzenia przez jeden z pułków LMB /9 plmb/ z uwzględnieniem elementów zabezpieczenia obrazuje rysunek nr 1. Natomiast szczegóły zabezpieczenia, przede wszystkim radioelektronicznego, opracowanego w wydziale WRE WLF przedstawia rysunek nr 2.

W sumie pierwszy wylot WLF w części zaczepnej operacji przeciwpowietrznej, będący elementem zmasowanego uderzenia ogniowego, był precyzyjnie zaplanowany i wszechstronnie zabezpieczany, w tym również przez wojska lądowe /zwłaszcza WRiA oraz WRE/.

W części obronnej operacji przeciwpowietrznej, mimo rozwinięcia frontu przed wybuchem wojny, wydzielone siły WLF do zwalczania SNP /po jednej eskadrze LM z każdego plm i MiG-17 z plmb/ wykorzystywano w systemie WOPK. Zastosowane rozwiązanie było wynikiem uzgodnienia współdziałania z WOPK i WOPL frontu w zakresie odpierania agresji powietrznej nieprzyjaciela, zobrazowanego w specjalnie opracowanym planie współdziałania.

gr.bezp.rozp.
i oznacz.celu

gr.uderz.
RIESA

gr.uderz.
LUCKAU

gr.uderz.
GALE

gr.uderz.
TORGAU

PIŁA

splmb

4xSu-22

6xSu-22

6xSu-22

6xSu-22

8xSu-22

1500-2000m

1500-2000m

4-5min.

8xR-60
8xZAB-500
2xSPS-141
2xNR-30

12xR-60
34xFAB-500
2xSPS-141
2xNR-30

12xR-60
34xFAB-500
2xSPS-141
2xNR-30

12xR-60
22xZAB-500
2xSPS-141
2xNR-30

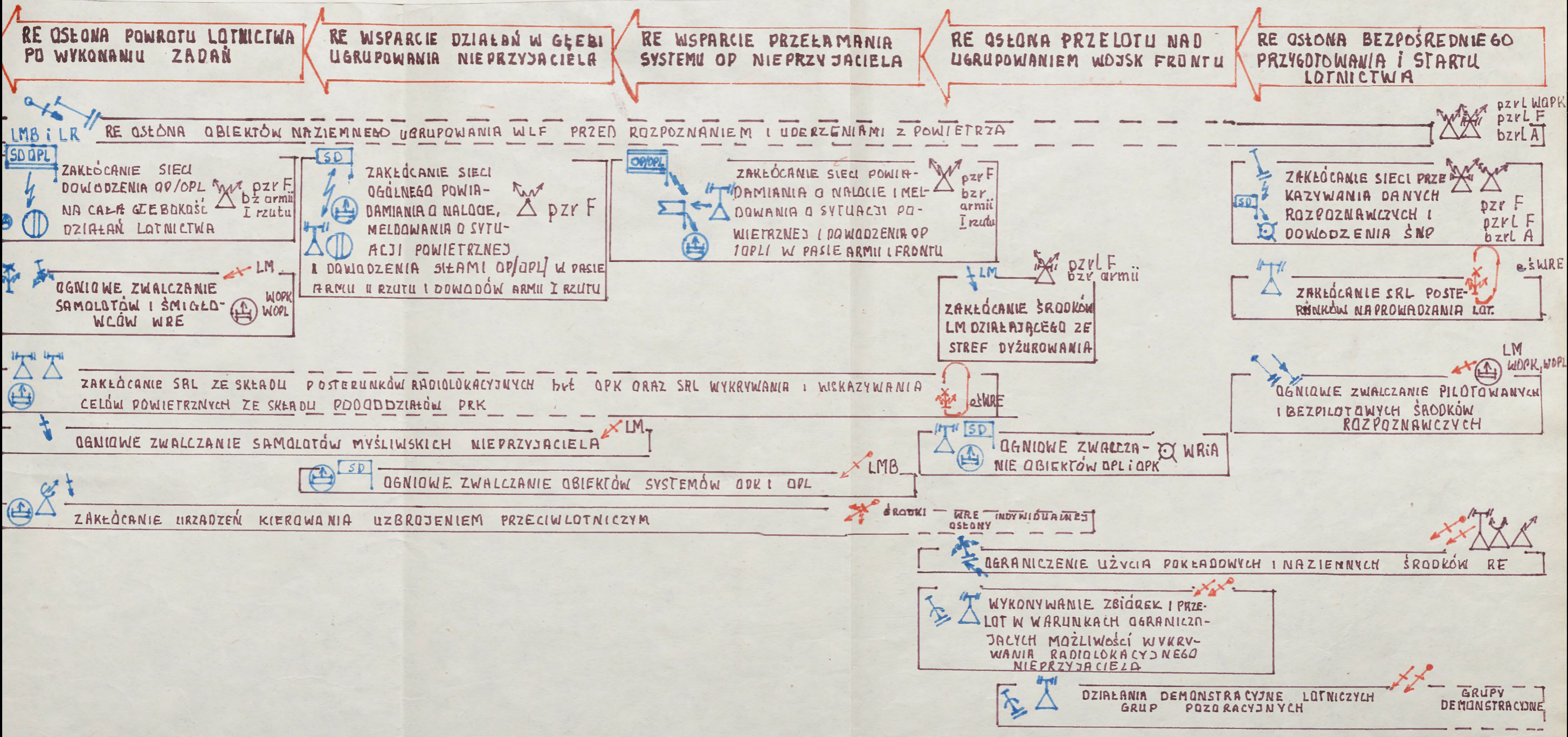
16xR-60
30xZAB-500
2xSPS-141
2xNR-30

OCZEKIWANY REZULTAT
DZIAŁAŃ

- zniszczenie w 35% SD WLFCent. i SD DLM
- zablokowanie 2 lotnisk na czas 12-14godz.

Rys.1. SPOSÓB WYKONANIA ZADANIA

Rys. 2. Z ABZPIECZENIE WLF W CZASIE ZMASOWANEGO UDERZENIA

Przyjęto, że wydzielone siły WLF mają zwalczać SNP nieprzyjaciela w trzecim rzucie ugrupowania OP /w pierwszym rzucie - na podejściach - zadanie to wykonywało LM WOPK, w drugim rzucie - wojska raketowe WOPK i WOPL frontu/. Wynika stąd, że LM i poddźwiękowe LMB WLF zwalczało cele powietrzne w tyłowej strefie ugrupowania frontu i WOPK, poza rejonami rozmieszczenia oddziałów rakiet przeciwlotniczych. Rozwiązanie takie należy uznać za słuszne, gdyż tzw. współdziałanie operacyjne systemów WOPK i WOPL powodujące wspólną odpowiedzialność dowódców WOPK i WOPL frontu za zwalczanie SNP, nie zapewniało utrzymania współdziałania LM WLF z tymi wojskami i nie gwarantowało bezpieczeństwa jego działań w strefach rażenia środków przeciwlotniczych. Przebieg ćwiczenia nie potwierdził również przyjętego rozwiązania o odpowiedzialności WLF za koordynację ruchu lotniczego w strefie 100 km od granic państwowych /wybrzeża morskiego/, gdyż w tym rejonie zadania wykonywało przede wszystkim LM WOPK.

Działania LM i poddźwiękowego LMB WLF w systemie OPK nie odbiegały od ustaleń dyrektywnych. Decyzję o ich użyciu do zwalczania SNP podejmował dowódca korpusu OPK lub starszy odpowiedzialny na odpowiednim terytorialnym PŁSD WOPK. Dowódca WLF i dowódca dywizji /DLM, DLMB/ ograniczali swoją działalność przede wszystkim do śledzenia za użyciem ich sił w systemie OPK; główną uwagę poświęcali natomiast działaniom lotnictwa w części zaczepnej /w ZUO/ operacji przeciwpowietrznej. W rezultacie zastosowanego rozwiązania zaobserwowano bardzo luźną więź dowództw WLF i WOPL frontu, zwłaszcza w czasie dynamiki działań bojowych /odpierniania zmasowanych nalotów SNP nieprzyjaciela/. Natomiast wykorzystanie przez dowódców KOPK wydzielonych sił WLF, zwłaszcza poddźwiękowego LMB, do zwalczania celów powietrznych nadal wzbudza poważne wątpliwości; niejednokrotnie użycie tych sił było wręcz wymuszone przez dowódców dywizji /DLM, DLMB/.

Podczas przygotowania WLF do działań bojowych planowano również użycie WLF w operacji obronnej frontu, w tym szczegółowo w pierwszym dniu operacji. Wydzielony na pierwszy dzień tej operacji wysiłek LMB /1,5 wylotu/ przewidywano wykorzystać po wylocie w operacji przeciwpowietrznej:

- 8 DLMB: 2 p/l do zwalczania SD armii i dywizji, dywizjonu "OKA" i lotniska, 2 p/l według planu 2A i 2 e/l pozostawić w odwodzie dowódcy frontu;
- 7 DLMB: 2 p/l do zwalczania SD armii i dywizji, dywizjonu "OKA" i śmigłowców bojowych na lądowisku; 1 p/l według planu 6A; 1 p/l do działań w składzie grupy rozpoznawczo-uderzeniowej frontu^{1/} i 2 e/l pozostawić w odwodzie dowódcy frontu.

W przyjętym wariantcie użycia LMB w pierwszym dniu operacji obronnej zwraca uwagę dalsze koncentrowanie jego działań na zwalczaniu obiektów pierwszej kolejności rażenia, częściowo planowanych już do niszczenia w ZUO. Pominięto natomiast zwalczanie innych obiektów np. odwodów armii pierwszego rzutu podczas pokonywania Odry. Ich izolacja od sił głównych pierwszego rzutu już na początku operacji zaczepnej nieprzyjaciela mogła zapewnić trwałość obrony frontu i rozbitcie nieprzyjaciela częściami /najpierw zgrupowań uderzeniowych, a następnie ich odwodów/.

Efekty przygotowania WLF do działań bojowych sztab WLF przedstawił w "planie działań bojowych WLF w operacjach obronnych" /w części operacyjnej/ wzbogaconym planami specjalistycznymi opracowanymi przez oddziały /wydziały/ i szefostwa rodzajów wojsk i służb. Część operacyjna planu /na mapie wraz z legendą/ miała obejmować udział WLF w operacji przeciwpowietrznej i ich działania bojowe w operacji obronnej frontu, w tym w operacji przeciwdesantowej. W rezultacie była ona nieczytelna i mało komunikatywna. Dlatego sztab WLF dodatkowo opracował oddzielne plany na każdą z wymienionych operacji. To tradycyjne rozwiązanie było bardziej użyteczne niż lansowane rozwiązanie oszczędnościowe /na jednym planie kilka operacji/.

Jednocześnie w sztabie WLF opracowano wstępne zarządzenie bojowe na pierwszy dzień działań i rozkaz operacyjny obejmujący przewidywane działania jednostek w trzech początkowych dniach wojny. Dokumenty te zostały przesłane do ćwiczących jednostek, mimo że nie znaleziono racjonalnych argumentów wskazujących na celowość ujmowania w rozkazie działań ZT i oddziałów aż przez trzy dni.

1/ DO GRU frontu wydzielono klucz samolotów rozpoznawczych i eskadrę samolotów Su-20.

W tym samym czasie sztab WLF opracował zarządzenie bojowe WLF, które adresowane do dowódców WL poszczególnych armii były załącznikami do dyrektywy operacyjnej frontu przesłanej do dowódców 2, 3, 6 i 8A. W zarządzeniach tych /o klasycznym układzie/ najbardziej istotnymi elementami były: koncepcja użycia WLF w operacji, działania WLF według planu frontu w pierwszym dniu wojny /w pasach obrony poszczególnych armii/, wysiłek WLF i WLA wydzielony armiom do wykorzystania w poszczególnych operacjach /jak w tabeli 2/, wyznaczony korytarz przelotu lotnictwa na kierunku każdej armii i nakazany rejon rozwinięcia PRN.

Należy sądzić, że wydawanie zarządzeń bojowych WLF do armii /jako załącznika do dyrektywy operacyjnej frontu lub jako oddzielnego dokumentu/ na całą operację, a następnie na każdy jej dzień jest rozwiązaniem racjonalnym. Zapewnia ono bowiem bieżące informowanie dowódców WLA o działaniach lotnictwa według planu frontu i ustalonych na tym szczeblu zagadnieniach dotyczących dowodzenia, współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych, ułatwia planowanie działań lotnictwa w armii oraz potwierdza kierowniczą rolę dowództwa WLF w stosunku do dowództw WLA.

Armie, po zaplanowaniu działań własnych WLA i wydzielonego wysiłku WLF, przekazały do sztabu WLF /przez TSD/ informacje o użyciu lotnictwa w pierwszym dniu działań wojennych.

Zwraca uwagę, że dysponowany na pierwszy dzień operacji obronnej 1 p/1 LMB 6A /R/ przewidywała wykorzystać do zwalczania pięciu SD DPanc /DZ/, traktując je jako najważniejsze obiekty które mają być rażone uderzeniami lotnictwa. Inne obiekty, w tym również pierwszej kolejności rażenia, planowano zwalczać uderzeniami rakiet z głowicami konwencjonalnymi.

Natomiast 2A /NAL/ 2 p/1 LMB wykorzystywała do zwalczania pśb na lądowisku, SD DPanc i bcz w marszu.

W dynamicznej części pierwszego dnia wojny przyjęto, że nieprzyjaciel nie zdołał uzyskać zaskoczenia i niespodziewanie rozpocząć działania bojowe. W związku z tym front, w tym WLF, przystąpił do działań w operacji przeciwpowietrznej w wyznaczonym czasie według pierwszego wariantu ZUC. WLF w tym wylocie wykonały wszystkie wcześniej zaplanowane zadania, same ponosząc około 5% strat. Dowódca WLF podczas pierwszego wylotu lotnictwa

w operacji przeciwpowietrznej przebywał na CDB frontu skąd dowodził WLF.

Po odtworzeniu gotowości bojowej zgodnie z decyzją dowódcy frontu dwie eskadry LMB /z odvodu/ wykonywały uderzenia na zakłady chemiczne w Schwedt i Cottbus. Jednocześnie założono, że LMB nieprzyjaciela zniszczyło elektrownie jądrowe w Żarnowcu i Klempiczu, a także kilka zakładów chemicznych. W rezultacie, mimo konwencjonalnej fazy wojny, musiano podejmować różnorodne decyzje związane z zabezpieczeniem chemicznym, opadem promieniotwórczym itp.

Wydaje się, że użycie części lotnictwa do wykonywania uderzeń na różnorodne zakłady przemysłowe, zwłaszcza chemiczne i jądrowe, nie było jednorazowym aktem i może być nowym kierunkiem /zadaniem/ w wykorzystaniu części wysiłku WLF w operacjach frontu.

W dalszej części dynamiki pierwszego dnia działań bojowych, głównie podczas odpierania drugiego zmasowanego nalotu SNP nieprzyjaciela, WLF realizowały zadanie przewidziane w planie pierwszego dnia operacji obronnej frontu. W międzyczasie eskadra LMB ze składu GRU frontu zwalczała dwie BROT.

Równocześnie sztab frontu /WLF/ przystąpił do planowania operacji przeciwdesantowej. Oceniono, że w skład operacyjnego desantu morskiego nieprzyjaciela może wchodzić BPM i DZ /w I rzucie/ oraz DZmot /w II rzucie/. Działania na korzyść desantu może prowadzić około 110 samolotów z różnych rodzajów lotnictwa.

Walkę z operacyjnym desantem morskim prowadzoną w ramach operacji przeciwdesantowej postanowiono przeprowadzić w kilku etapach.

I etap polegał na zwalczaniu desantu w Zatoce Meklemburskiej, w której jak przewidywano, miało nastąpić formowanie ugrupowań marszowych zespołów desantowych /ZDES/. W tym etapie planowano wykorzystać 3 p/1 LMB WLF /samoloty Su-22 i Su-20/ i 2 p/1 LRak ZFB /samoloty Tu-22 z raketami powietrze-woda typu K-22/. Ponadto plsz /NAL/ wyposażony w Su-22 zwalczał na wyspie Bornholm system wykrywania i samoloty na lotnisku.

W II etapie /podczas przejścia morzem/ wykorzystywano 3 p/l LMB WLF, plsz /NAL/ i 6 p/l LRak /AR/. Ponadto brygada rakiet obrony wybrzeża /BROW/ wykonywała 8 uderzeń raketami "RUBIEŻ". W tych dwóch etapach wykorzystywano także 0,5 e/l LWRE, 38 s/l LR i część sił LM WLF.

W etapie III, podczas zwalczania desantu w rejonie rozwijania /płn Kołobrzeg/, planowano użyć 4 p/l LMB WLF, 2 p/l LRak /2FB/, 1 e/l LWRE i 16 s/l LR WLF oraz 16 rakiet "REDUTA" i 8 rakiet "RUBIEŻ" dwóch BROW.

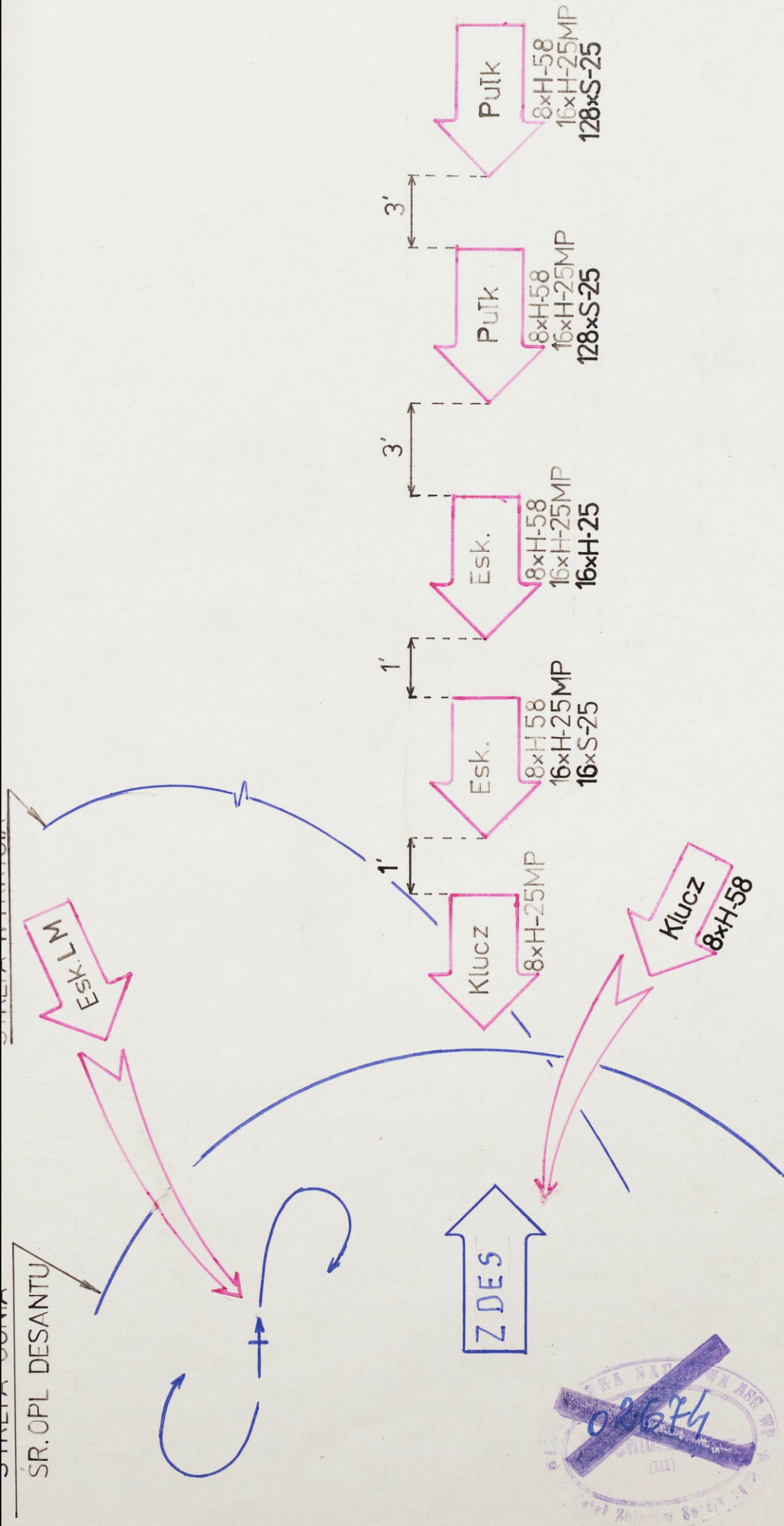
W etapie IV, podczas lądowania i walki na lądzie, wykorzystywano 9 p/l LMB WLF /w tym 4 p/l w czasie lądowania i 5 p/l do wsparcia 2A/, 12 s/l LR i 2 e/l LWRE.

Ponadto do zwalczania drugiego rzutu desantu planowano użyć 4 p/l LMB i 5 p/l LRak /ZFB/.

W odwodzie dowódcy frontu pozostawiono 1 p/l LMB i 0,5 e/l LWRE WLF oraz po 1 p/l LRak i plsz.

Z przedatawionej koncepcji użycia lotnictwa w operacji przeciwdesantowej wynika, że główny jego wysiłek koncentrowano na zwalczaniu pierwszego rzutu desantu morskiego. Jest to rozwiązanie słuszne, gdyż zniszczenie tego rzutu może doprowadzić do zerwania morskiej operacji desantowej nieprzyjaciela. Budzi jednak wątpliwość w miarę równomierne wykorzystanie wysiłku LMB WLF /po 3-4 p/l w każdym etapie operacji/ i nie podjęcie próby masowania jego użycia np. do zwalczania desantu podczas przejścia morzem lub lądowania. Należy przy tym nadmienić, że istniały warunki do wykonania zmasowanego uderzenia WLF, gdyż bazowały one przede wszystkim w północno-zachodniej Polsce. Takie ugrupowanie WLF, niekorzystne z punktu widzenia jego działań w równocześnie prowadzonej operacji obronnej frontu /wzdłuż Odry i Nysy/, wynikało z bazowania 14 AL ND na ZTDW w południowo-zachodniej Polsce i braku lotnisk w tym obszarze dla oddziałów WLF.

Na opracowanym planie działań bojowych WLF w operacji przeciwdesantowej zobrazowano wariant ugrupowania WLF podczas zwalczania zespołów desantowych na morzu. Ugrupowanie to przedstawiono na rysunku 3, a podkreślenia wymaga przede wszystkim uzbrojenie samolotów. Zastosowano bowiem najkorzystniejsze środki rażenia /rakiedy kierowane H-58 i H-25MP i niekierowane S-25/. Jest to oczywiste z punktu widzenia oczekiwanych rezultatów uderzenia LMB.

Rys. 3 Ugrupowanie operacyjno-taktyczne WLF podczas zwalczania ZDES

Jeśli jednak się uwzględni, że te same siły musiały prowadzić działania w operacji obronnej frontu to wówczas wymagało to przebrojania samolotów, a w efekcie wyłączenia ich z działań na około 6-8 godzin. Z tego właśnie powodu przyjęte uzbrojenie wzbudza poważne wątpliwości. Wydaje się, że najczęściej w operacji przeciwdesantowej LMB będzie zmuszone wykorzystywać różne warianty uzbrojenia /rakiety kierowane i niekierowane, uzbrojenie artyleryjskie i bombardierskie/, co niewątpliwie obniży rezultaty uderzeń na siły nawodne floty, ale jednocześnie zapewni niezwłoczne działania /po odtworzeniu gotowości bojowej/ na korzyść wojsk lądowych. Zawsze przy tym należy dążyć, aby w pierwszej kolejności za pomocą rakiet kierowanych zniszczyć /zatopić/ okręty ochrony /fregaty, niszczyciele itp./ i pozbawić ZDES silnej OPL. Tym samym zostaną stworzone warunki do działań samolotów z uzbrojeniem w NPR, artyleryjskim i bombardierskim.

W ćwiczeniu, niezależnie od działań w operacji przeciwdesantowej, WLF otrzymały po raz pierwszy zadanie prowadzenia działań na rzecz Marynarki Wojennej /2 Floty ZFB/. Zgodnie z dyrektywą ND ZSZ na ZTDW od trzeciego do siódmego dnia wojny WLF miały wydzielić jeden plmb do wykorzystania /po 1 p/1 dziennie/ przez dowódcę MW. Przewidywano, że pułk ten będzie zwalczał przede wszystkim okrętowe grupy uderzeniowe nieprzyjaciela w strefie operacyjnej MW w ramach walki o wywalczenie panowania na morzu lub w pierwszej operacji obronnej 2 Floty. Po znacznym ograniczeniu lotnictwa MW wydaje się, że WLF będą zmuszone przejąć część zadań związanych ze zwalczaniem obiektów nawodnych nieprzyjaciela na Morzu Bałtyckim. Wymaga to jednak odpowiedniego przygotowania wydzielonych jednostek WLF do działań na korzyść MW, w tym także zorganizowania /właściwego dla takich działań/ dowodzenia, współdziałania i zabezpieczenia.

Ważnym epizodem ćwiczenia było wykonanie przeciwuderzenia frontu wojskami 8A /17.6/, a następnie 10A /18.6/. Realizacja tych przedsięwzięć operacyjnych wymagała intensywnych działań lotnictwa w celu stworzenia dogodnych warunków do wykonania przeciwuderzeń. Dlatego mimo niewielkiego wysiłku WLF jaki pozostał do końca operacji /przewidzianej do 25.6/ w dniu poprzedzającym przeciwuderzenie 8A /16.6/ lotnictwo wykonywało zadania z dużą intensywnością /2,5 wylotu WLF/. Wysiłek ten /1 wylot WLF/ planowano wykorzystać do zwalczania odwodów nieprzyjaciela /dwóch DPanc/, które miały potęgować słabnące jego natarcie. Wymaga pod-

kreślenia, że 75% tego wylotu /1,5 D/L LMB/ miano użyć do działań na korzyść 2A /do zwalczania 12 DPanc/, w pasie której następnego dnia wchodziła do bitwy 8A. 0,5 wylotu WLF przewidywano wydzielić do zwalczania wysadzonego w rejonie Kołobrzegu desantu morskiego nieprzyjaciela i jego izolacji od dopływu świeżych sił^{1/}. Pozostały na 16.6 1 wylot WLF pozostawiono w odwodzie dowódcy frontu, głównie do zwalczania obiektów pierwszej kolejności rażenia i lotnictwa na lotniskach rozmieszczonych zwłaszcza na kierunku obrony 2A.

Jednocześnie wystąpiono z prośbą do ND ZSZ na ZTDW, aby AL ND podjęła walkę z przegrupowującym się odwodem Frontu Północnego /29A/, którego wejście do bitwy mogło zerwać plany przeciwuderzeń 8 i 10A. Zgodnie z decyzją ND 29A była zwalczana przez 17 AL przeznaczenia strategicznego w dn.16 i 17.6. Przeprowadzone obserwacje tego epizodu ćwiczenia wykazały, że w sytuacjach trudnych front i WLF wyraźnie liczą na pomoc przełożonego, a nawet z góry zakładają, iż muszą otrzymać wsparcie i dlatego planują wykorzystanie własnych oddziałów lotnictwa, głównie do wykonywania zadań o znaczeniu taktyczno-operacyjnym. Wydaje się, że tego typu rachuby nie zawsze muszą się sprawdzać, gdyż zaangażowanie AL/oper.lub AL/strat.na innych kierunkach może wykluczać ich działania na korzyść frontu. Należy sądzić, że w podobnych sytuacjach powinno się planować wykorzystanie WLF w dwóch wariantach - do działań samodzielnych i z użyciem lotnictwa przełożonego.

Sztab WLF szczegółowo opracował działania bojowe lotnictwa w dn.17.6 /na planie wraz z legendą i w rozkazie operacyjnym WLF/ tj.w dniu wykonania przeciwuderzenia przez 8A /WP/.

Wydzielony wysiłek lotnictwa /2 wyloty WLF i 1 wylot 14 AL ND na ZTDW/ przewidywano wykorzystać:

- w ramach zabezpieczenia wejścia do bitwy 8A 1 wylot WLF i 1 wylot 14 AL w następujący sposób: w czasie od G-155 do G-150 LMB

↑ /-----
W związku z koniecznością szybkiej likwidacji desantu morskiego postanowiono zorganizować PPD frontu, skąd zastępca dowódcy frontu ds liniowych mógłby zintegrować działania wszystkich wojsk do rozbicia desantowanych wojsk. Do składu PPD frontu przewidywano wydzielić GO WLF, która miała planować użycie lotnictwa przeciwko siłom floty i wojskom desantu.

WLF przełamuje system OPL w korytarzu przelotu poprzez obezwładnienie pięciu baterii rakiet plot KUB; LB AL od G-150 do G-90 zwalczą dwie DZ ze składu 29A, obezwładnia SD frontu, niszczy dwie BROT oraz zwalczą lotnictwo na czterech lotniskach; zasadnicze siły LMB WLF od G-77 do G-37 zwalczą lotnictwo na trzech lotniskach, obezwładniają ZSD frontu, SD WLF i dwa SD armii, niszczą dwa dywizjony OKA i zwalczą odwód przeciwpancerny armii;

- drugi wylot WLF użyć do wsparcia wojsk wydzielając 2 p/l LMB do działań według planu 8A, 1 p/l LMB do dyspozycji dowódcy 2A i 3 p/l LMB pozostawić w odwodzie dowódcy frontu.

Model uderzenia LMB WL 3 Frontu i 14 AL ND na ZTDW przedstawiony został w załączniku nr 5.

W przyjętym rozwiązaniu na uwagę zasługuje zmasowany wylot WLF i 14 AL wykonany w celu zabezpieczenia wprowadzenia do bitwy przeciwuderzających wojsk 8A. Dążono przy tym, aby poprzez wspólne działania obu związków operacyjnych lotnictwa zmniejszyć siły wydzielone do zabezpieczenia działań bojowych, tzn. aby AL wykorzystwała działania LMB WLF związane z przełamaniem systemu OPL nieprzyjaciela a WLF wykorzystowały działania DLM i plWRE 14 AL.

Analiza przyjętego rozwiązania wskazuje, że próba ta nie w pełni się powiodła, gdyż zasadnicze siły WLF wykonywały zadania po około 20 minutach i więcej od zakończenia działań AL. Wymaga jednak podkreślenia umiejętne wykorzystanie 14 AL przez front /WLF/ do realizacji najważniejszych zadań, w konkretnej sytuacji operacyjnej, oraz racjonalny podział zadań między 14 AL i WLF, wynikający z możliwości bojowych tych dwóch związków operacyjnych lotnictwa.

W ćwiczeniu, po raz pierwszy w warunkach polowych, w sztabie WLF zastosowano system komputerowy MERA-660 umożliwiający stworzenie sieci abonenckiej dla 15 użytkowników i wykorzystywany bez pomocy informatyków /bezpośrednio przez oficerów sztabu/. Wykaz użytkowników systemu informatycznego oraz dziedziny /służby/ oprogramowane w systemie zawiera załącznik 1. Należy przy tym zauważyć, że końcówka abonencka na CDB frontu zapewniała dowódcy WLF lub jego przedstawicielowi bezpośrednie korzystanie z wszystkich programów, co znacznie ułatwiało bieżącą informację o sytuacji w WLF.

System komputerowy MERA-660 wspomagał proces decyzyjny 56 użytkowymi programami o różnym charakterze /patrz załącznik 2/. Zbyt mało jednak było programów operacyjno-taktycznych o charakterze kalkulacyjnym. Większość komend systemu miała bowiem znamiona informacyjno-statystyczne.

Przy pomocy systemu komputerowego podjęto próbę formalizowania wybranych dokumentów /patrz załącznik 3 i 4/.

Stosunkowo szerokie wykorzystanie systemu, zarówno w okresie przygotowania jak i prowadzenia działań bojowych, przyczyniło się do postępu w obiegu informacji wewnątrz sztabu WLF i przyspieszało procesy decyzyjno-sprawozdawcze.

W ćwiczeniu w zakresie rozpoznania powietrznego sformułowano następujący cel: we współdziałaniu z innymi rodzajami rozpoznania 3F, OPL i MW zabezpieczyć działania wojsk frontu pod względem informacji rozpoznawczej w czasie operacji przeciwpowietrznej obronnej i przeciwdesantowej. Do realizacji powyższego celu sprecyzowano następujące główne zadania:

1. Do rozpoczęcia działań bojowych:

- prowadzić radioelektroniczne rozpoznanie powietrzne stacji radiolokacyjnych dowodzenia lotnictwem i OPL nieprzyjaciela w pasie 3F, bez naruszania granic państwowych.

2. W czasie operacji przeciwpowietrznej:

- prowadzić wzrokowo-fotograficzne rozpoznanie powietrzne SD, ŚNJ, lotnisk i systemu OPL nieprzyjaciela w pasie 3F.

3. W operacji obronnej i operacji przeciwdesantowej frontu:

- prowadzić wzrokowo-fotograficzne rozpoznanie powietrzne systemu dowodzenia, systemów rozpoznawczo-uderzeniowych, odwodów operacyjnych i desantu morskiego na kierunkach berlińskim, drezdeńskim i Morzu Bałtyckim;
- prowadzić radioelektroniczne rozpoznanie powietrzne systemu dowodzenia lotnictwem i OPL bez naruszania granic i nad terytorium nieprzyjaciela.

Realizacja powyższych zadań przebiegała w następujący sposób: od początku działań wojennych wysiłkiem 4 s/l na dobę prowadzono radioelektroniczne rozpoznanie powietrzne stacji radiolokacyjnych nieprzyjaciela, zwracając główną uwagę na wykrycie przygotowania nieprzyjaciela do rozpoczęcia działań bojowych.

W toku operacji lotnictwo rozpoznawcze całością sił prowadziło rozpoznanie powietrzne według planu frontu, działając z zasady w ugrupowaniu lotnictwa, skupiając główny wysiłek na berlińskim i drezdeńskim kierunkach operacyjnych.

Nieetatowe lotnictwo rozpoznawcze, głównie LMB wykorzystywano do prowadzenia rozpoznania bezpośredniego na korzyść LGU, a także do samodzielnego poszukiwania i zwalczania obiektów pierwszej kolejności rażenia,

Działania bezpilotowych samolotów rozpoznawczych zgrywano ze zmasowanymi wylotami WLF, zwłaszcza w operacji przeciwpowietrznej. Podziału wysiłku lotnictwa rozpoznawczego dokonano według etapów operacji i według zadań w poszczególnych operacjach.

1. Podział wysiłku LR według etapów operacji:

	35 plrt /p/l/	10 plbr /e/l/
- operacja przeciwpowietrzna	3	3
- operacja obronna frontu	17	17
- operacja przeciwdesantowa	4	4
- rezerwa sztabu sztabu	2	2
Razem	26	26

2. Podział wysiłku LR według uderzeń w operacjach /s/l/

a/ operacja przeciwpowietrzna	liczba obiektów	35 plrt	10 plbr
- rozpoznanie SD	6	12	2
- rozpoznanie bazowania lotnictwa	12	27	3
- rozpoznanie SRU	4	12	-
- rozpoznanie radioelektroniczne	-	2	2
- odwód	-	11	3
razem	22	64	10

b/ operacja przeciwdesantowa

- wykrycie desantu w czasie jego przejścia morzem	4	28	10
- śledzenie desantu	4	12	4
- rozpoznanie desantu po jego wysadzeniu	4	10	2
- odwód	-	14	4
razem	12	64	20

Do pracy Oddziału Rozpoznawczego Sztabu WLF przygotowano pełne polowe wyposażenie umożliwiające wypracowywanie propozycji, opracowanie dokumentów i ich przesyłanie. W szerokim zakresie wykorzystywano technikę komputerową do oceny nieprzyjaciela, prowadzenia kalkulacji operacyjnych oraz opracowania i przesyłania dokumentów sformalizowanych.

Plan rozpoznania powietrznego opracowano na całą operację frontu, a także opracowywano plany rozpoznania /w skróconej formie/ na poszczególne dni operacji frontu. Dało się zaobserwować tendencje do wykorzystywania etatowego lotnictwa rozpoznawczego WLF do rozpoznawania obiektów położonych na niewielkich głębokościach. W nowatorski sposób przedstawiono wnioski z oceny nieprzyjaciela. Na przykład oceny możliwości systemu OPL nieprzyjaciela przedstawiono w sposób graficzny na oleacie, co uwypukliło rejony silnie osłaniane, a także luki w ugrupowaniu środków OPL.

W ćwiczeniu, zwłaszcza w pionie zastępcy dowódcy WLF ds liniowych, wiele uwagi poświęcono ratownictwu lotniczemu w pasie obrony 3 Frontu i w strefie przybrzeżnej Morza Bałtyckiego. Do działań ratowniczych przewidywano wykorzystać wydzielone siły LWL ze składu poszczególnych armii i WLF. Ponadto działalność tę skoordynowano z użyciem do tego celu wydzielonych sił WOPK i Marynarki Wojennej. Opracowany plan ratownictwa lotniczego obrazuje załącznik nr 6.

6.6. Wnioski z planowanych i realizowanych działań 8 DLMB.

Sztab DLMB przystąpił do pracy po otrzymaniu z WLF /przez TSD - dalekipisem/ wstępnego zarządzenia bojowego. Analiza treści tego dokumentu wskazywała jednak, że było to zarządzenie wstępne, w którym w ogólnym ujęciu ujmowano przewidywane zadania dywizji.

Na podstawie danych z zarządzenia i założenia oraz uzyskanych telefonicznie z WLF innych informacji sztab dywizji opracował zamiar działań /ogólny/, wstępne zarządzenie bojowe, a następnie sprawozdanie za dzień działań. Treść opracowanych dokumentów była adekwatna do posiadanych wiadomości. Do opracowania wymienionych dokumentów wykorzystywano wydawnictwo KTL/"Dowodzenie lotnictwem. Część VIII"/.

Podstawą do rozpoczęcia bezpośredniego przygotowania DLMB do działań bojowych był "Rozkaz operacyjny WL 3F z 21.00 5.5", który dotarł do dywizji około 16.00 6.6. W treści rozkazu budziło wątpliwości sprecyzowanie zadania na trzy dni /7, 5 d/1/ z podziałem na udział w operacji przeciwpowietrznej /3 d/1/ i działania w operacji obronnej frontu, w tym według planu 2A, /4,5 d/1/.

Zgodnie z otrzymanym rozkazem dywizja w pierwszym dniu działań miała wziąć udział w operacji przeciwpowietrznej /1 wyłotem/. Lotnictwo poddzwiękowe było wyznaczone do zwalczania SNP według decyzji dowódcy 7 KOPK. Pozostałe siły z gotowości nr 1 w czasie od S+15 do S+45 miały zwalczać 2 dywizjony OKA, SD i WSD WLF Płn., SD DLM oraz minować 4 lotniska. W wypadku osiągnięcia gotowości bojowej nr 1 tylko przez dyżurne eskadry pułków, w pierwszej kolejności /od S+15 do S+35/ miano zwalczać 2 dywizjony OKA oraz SD i WSD WLF Płn. Po osiągnięciu gotowości do działań przez pozostałe siły pułków, w drugiej kolejności /od S+45 do S+75/ miały one zwalczać SD DLM i minować 4 lotniska. Następnie dywizja miała być przygotowana do niszczenia SPBJ, SD, śmigłowców bojowych na lądowiskach oraz wojsk w marszu i w rejonach ześrodkowania. Do działań według planu dowódcy 2A nakazano wydzielić 2 p/1 LMB. Ponadto dywizja przydzielonymi siłami miała przygotować lotniska pozorne i pułkowe SD na lotnisku JAWORZE.

Dowództwo i sztab DLMB podczas wypracowywania decyzji stosowali, na ogół udanie, metodę równoległego przygotowania DLMB do działań bojowych. W powziętej decyzji, zameldowanej do WLF przez TSD /dalekopisem/, na uwagę zasługuje podział sił, który obejmował:

- obezwładnienie SD i WSD WLF Płn - 18 Su-7;
- zniszczenie dywizjonu OKA 27A - 12 Su-7;
- zniszczenie dywizjonu OKA 26A - 10 Su-22;
- obezwładnienie dwóch baterii plot NEWA - 12 MiG-17;
- obezwładnienie trzech baterii plot WOLCHOW - 4 Su-22;
- obezwładnienie SD DLM - 8 Su-22;
- zaminowanie 4 lotnisk - 16 Su-22.

W powziętej decyzji wątpliwości wzbudza nie uwzględnienie sił niezbędnych do rozpoznania bezpośredniego, możliwość zaminowania lotniska za pomocą 4 Su-22 oraz nie nakazanie pułkom sposobu wykorzystania środków WRE.

Opracowane dokumenty /mapa decyzji z legendą, rozkaz bojowy i inne/ były zgodne z obowiązującymi wzorami w ASG WP.

W trakcie przygotowywania DLMB do działań bojowych przybył do dywizji przedstawiciel WL2A /NAL/ w celu uzgodnienia współdziałania lotnictwa z wojskami armii i sprecyzowania zadań dla 2 wylotów plmb wykorzystywanych według planu 2A. Tradycyjnie ustalenia te dokonywane były przez TSD. Kontakt osobisty umożliwiał dokonanie precyzyjnych uzgodnień. Potwierdziło się jednak, że dowództwo DLMB musi posiadać wiele informacji /zależnych od WLF/, aby zrealizować takie ustalenia /np. które pułki i w jakim czasie może wykorzystywać armia według własnego planu, zagadnienia współdziałania i zabezpieczenia ustalane na szczepku WLF i inne/.

W dynamice działań dywizja wykonywała zadania zgodnie z powyższą decyzją. Jednak tradycyjnie już dowódca 7 KOPK nie wykorzystywał dysponowanych sił poddźwiękowego LMB do zwalczania ŚNP. W związku z tym wydzielanie samolotów Lim-6 do działań w systemie OPK wzbudza coraz większe wątpliwości.

Podczas prowadzenia działań dywizja otrzymywała wiele zadań /sprecyzowanych w WLF/ do wykonania. W zadaniach tych ustalano jednak nie tylko obiekty i zapasowe obiekty działań, czasy uderzeń lub czasy gotowości itp., ale również ile samolotów i z jakiego pułku ma wykonać zadanie. Nadmierna szczegółowość tych zadań powodowała, że rola dowództwa dywizji sprowadzała się do ich przekazania do pułków. Wątpliwości budzi również wyznaczanie obiektów zapasowych o dużej mobilności /np. śmigłowce bojowe na lądowisku, kolumny czołgów w marszu itp./, co mogło przysparzać trudności załogom w ich odszukaniu.

Obserwacja przeprowadzonego ćwiczenia wykazała ponadto, że w sztabie dywizji nie zawsze uwzględniano warunki działań lotnictwa wynikające z przewagi nieprzyjaciela na ziemi i w powietrzu. Stwierdzono także brak ujednoczonych danych o skuteczności wykorzystywania rakiet kierowanych oraz bomb z urządzeniami hamującymi. Ich potrzebną ilość do zwalczania różnorodnych obiektów przyjmowano często na podstawie domniemanej skuteczności rażenia.

6.7. Wnioski z planowanych i realizowanych działań 9 DLM

Docierające w początkowej fazie ćwiczenia do dowództwa DLM dokumenty z WLF /np.wstępne zarządzenie bojowe i komunikat rozpoznawczy/ były na tyle ogólne w swej treści, że zapewniały wyłącznie wstępne /ogólne/ przygotowanie dywizji do działań bojowych. Dowództwo DLM przystąpiło do zasadniczej pracy związanej z wypracowaniem decyzji i przygotowaniem pułków do działań bojowych dopiero po otrzymaniu rozkazu operacyjnego WLF.

Jednak nie wszystkie sformułowania tego rozkazu jednoznacznie ustalały wykorzystanie DLM. Wątpliwości wzbudzało użycie LM w pierwszym dniu działań wojennych, a nawet w pierwszym wylocie. Nakazywano bowiem wydzielić po jednej eskadrze z każdego plm do działań w systemie OPK /mimo rozwinięcia frontu na obszarze kraju/ i po jednej eskadrze do osłony grup LR i LMB podczas wykonywania zadań w ramach ZUO w operacji przeciwpowietrznej. Wynika z tego, że brakowało zadań dla jednej eskadry w każdym plm. Po wyjaśnieniach w sztabie WLF nakazano siły te wykorzystać w systemie OPK, zwłaszcza do osłony LMB podczas odtwarzania gotowości bojowej po uderzeniu w ramach ZUO.

Również kolejne wyloty LM w pierwszym dniu działań bojowych były niezbyt zrozumiałe, głównie ze względu na brak ustaleń czy mają to być działania w systemie OPL frontu czy w systemie OPK. Ostatecznie przyjęto, że tylko pierwszy wylot części sił dywizji będzie realizowany w systemie OPK, a pozostałe w systemie OPL frontu.

Na podstawie otrzymanego zadania w 9 DLM wypracowano decyzję o użyciu LM w pierwszym dniu działań bojowych, którą zameldowano dowódcy WLF przez TSD. Metoda i treść pracy dowództwa DLM oraz forma i treść opracowanych dokumentów nie odbiegała od ustaleń stosowanych w ASG WP.

W czasie dynamiki działań /odpierania zmasowanego nalotu SNP nieprzyjaciela/ przyjęto, że DLM prowadzi działania w samodzielnym sektorze działań bojowych. Stąd o użyciu sił dywizji decydował dowódca DLM. Podczas walki z celami powietrznymi starano się atakować przede wszystkim samoloty myśliwsko-bombowe dążąc do zachowania stosunku 2 myśliwce na 1 cel. Jednak często MiG-21 były zmuszone podejmować walkę z nowoczesnymi samolotami myśliwskimi /MiG-29, Su-27/, które osłaniały lotnicze grupy ude-

rzeniowe nieprzyjaciela. Wyniki tych walk powietrznych były z góry przesądzone.

W okresie wykonywania przeciwuderzenia przez 8A /17.6/ dywizja otrzymała zadanie: w czasie od G-2.00 do G+1.00 /3 godzin/ wysiłkiem 3 p/1 zabezpieczyć przegrupowanie i wprowadzenie do bitwy 8A utrzymując w trzech strefach po kluczu samolotów oraz po dwa klucze w gotowości bojowej nr 1 i 2.

W pozostałym okresie 2 p/1 dyżurować okresowo w dziewięciu strefach oraz na lotniskach w gotowości nr 1 i 2. Wysiłkiem 1 p/1 osłonić węzeł bazowania 7 i 8 DLMB podczas odtwarzania gotowości bojowej samolotów.

W zadaniu tym zwraca uwagę osłona /w pierwszym wylocie/ tylko 8A i pozostawienie bez osłony 3 i 6A. Ponadto podkreślenia wymaga, że mimo przewidywania w zamiarze wykorzystania 50% LM według planu WLF nie planowano użycia LM do osłony LR i LMB oraz wykonywania innych zadań na korzyść WLF. Wzbudza jeszcze wątpliwości tradycyjne już wydzielanie części wysiłku LM /1 p/1/ do osłony bazowania LMB, gdyż są to w swej istocie działania w systemie OPL intensyfikowane podczas odtwarzania gotowości bojowej samolotów myśliwsko-bombowych.

Wypracowana decyzja dowódcy DLM była standardowa, a jej odzwierciedlenie w dokumentach bojowych zgodne z częścią VII dowodzenia lotnictwem.

Wnioski z przeprowadzonego ćwiczenia wskazują ponadto na bardzo długi czas przesyłania tekstualnych dokumentów bojowych /przez TSD/ z WLF do DLM i odwrotnie. Sytuacja ta zmusiła do wykorzystywania śmigłowców i samolotów łącznikowych w celu przewozu poczty polowej, co znacznie usprawniło przekazywanie /stawianie/ zadań i obieg informacji między sztabami.

7. Ogólne wnioski z działań lotnictwa oraz ich wykorzystanie w procesie dydaktycznym i naukowym w ASG WP.

Ćwiczenie potwierdziło, że w początkowym okresie wojny będą prowadzone operacje obronne. Front może wziąć udział w operacji przeciwpowietrznej oraz w operacji obronnej i przeciwdesantowej.

WLF będą wykonywały zadania we wszystkich operacjach o charakterze obronnym z dużym wysiłkiem, porównywalnym z wysiłkiem wykorzystywanym w operacjach zaczepnych. Częścią sił mogą one jednocześnie prowadzić działania na korzyść Marynarki Wojennej.

Wymaga podkreślenia znaczna troska o zachowanie żywotności lotnictwa i coraz szersze wspomaganie procesów decyzyjnych ETO. Na uwagę zasługuje również planowanie użycia lotnictwa w pierwszym wylocie operacji przeciwpowietrznej w dwóch wariantach, zależnych od gotowości bojowej WLF w chwili rozpoczęcia działań bojowych.

Zadania WLF w operacjach obronnych uzależnione są od zadań frontu i warunków prowadzenia operacji. Zwraca jednak uwagę dość powszechne wykonywanie uderzeń przez lotnictwo na zakłady przemysłowe /chemiczne, elektrownie atomowe itp./. Być może kształtuje się w ten sposób nowe zadania WLF.

W operacjach obronnych wiele zadań na rzecz frontu może wykonywać AL ND na ZTDW. Jednak nie może ona zastępować WLF w działaniach w strefie taktycznej i bliższej operacyjnej.

Ćwiczenie nie potwierdziło dotychczasowych rozwiązań dotyczących współdziałania systemów OPK i OPL frontu. Przy tak zorganizowanym systemie brak jest jednolitości dowodzenia. Nie ma również możliwości zapewnienia bezpieczeństwa działań lotnictwa w strefach rażenia naziemnych środków przeciwlotniczych. Zagadnienie to zostało dostrzeżone przez kierownictwo ćwiczenia i w czasie jego omówienia MON stwierdził, że należy poszukiwać nowych rozwiązań, aż do strukturalno-organizacyjnych włącznie.

Przedstawione w niniejszym materiale użycie lotnictwa należy traktować jako jeden z możliwych wariantów rozwiązań. Rozważania te można zalecać do samodzielnego studiowania słuchaczom oraz wykorzystywać, jako przykładowe, w seminariach i pracach naukowych.

SYSTEM KOMPUTEROWY MERA-660

System komputerowy MERA-660 umożliwił stworzenie na PLSD WL i WOPL sieci abonenckiej dla 15 użytkowników .

imi :

- . Dowódca WL .
- . Centrum Dowodzenia Bojowego Frontu .
- . Centrum Dowodzenia WLF .
- . Centrum Planowania .
- . Centrum Rozpoznawcze .
- . Wydział Informacyjno - Sprawozdawczy .
- . Zespół Kierowania Ruchem Lotniczym .
- . Oddział Służb Lotniczych .
- . Szefostwo Wojsk Łączności .
- . Szefostwo Wojsk Chemicznych .
- . Oddział Służby Meteorologicznej .
- . Grupa Operacyjna TSD .
- . Centrum Dowodzenia WOPL .

Eksploatowany na ćwiczeniu "TARCZA-88" system informatyczny umożliwia wymianę informacji między poszczególnymi elementami PLSD WL i WOPL z FRONTEM w zakresie:

- . Sytuacji rozpoznawczej .
- . Sytuacji operacyjnej .
- . Ruchu Lotniczego .
- . Służb Lotniczych .
- . Służby Techniki i Zaopatrzenia .
- . Służb Łączności .
- . Służby Meteo .
- . Służby Chemicznej .
- . Wojsk OPL .

Ponadto pozwala na realizację zadań obliczeniowych związanych z naliczeniem nalotu za:

- loty dzienne
- loty nocne
- przeloty.

WYKAZ KOMEND SYSTEMU NA CWICZENIA "TARCZA-88"

MODUL RUCHU LOTNICZEGO

STAN REALIZACJI PLANU PRZELOTOW	F
PLAN PRZELOTOW NA n-ty DZIEEN	Fn
gdzie n-numer dnia miesiaca	
STAN REALIZACJI PLANU LOTOW	L
PLAN LOTOW DZIENNYCH NA n-ty DZIEEN MIESIACA	Ln>D
PLAN LOTOW NOCNYCH NA n-ty DZIEEN MIESIACA	Ln>N
NALOT ZA : LOTY DZIENNE W n-tym DNIU MIESIACA	Nn>D
LOTY NOCNE W n-tym DNIU MIESIACA	Nn>N
PRZELOTY W n-tym DNIU MIESIACA	Nn>P
STREFY OGRANICZEN W LOTACH	E>OGF

MODUL OPERACYJNY

MELDUNEK BOJOWY WOJSK LOTNICZYCH	E>BOJ
ZESTAWIENIE STANU OSOBOWEGO I SPRZETU WLF WYPROWADZONEGO NA CWICZENIA "TARCZA-88"	E>OP1
STAN UKRYC NA LOTNISKACH	E>OP7
PODZIAŁ WYSILKU LOTNICTWA NA DZIAŁANIA OBRONNE	E>OP8
PODZIAŁ WYSILKU WLF W OPERACJI P/POWIETRZNEJ	E>OP9
SKŁAD I BAZOWANIE WOJSK LOTNICZYCH FRONTU	E>OP10
WYSILEK LOTNICTWA W/G PLANOW ARMII	E>OP11
PODZIAŁ WYSILKU WLF W/G ZADAŃ I DNI OPERACJI	E>OP17
MELDUNEK OPERACYJNY	E>OPER

MODUL ROZPOZNAWCZY

SKŁAD I ORGANIZACJA LOTNICTWA "NIEBIESKICH"	E R01
SKŁAD WOJSK LADOWYCH "NIEBIESKICH" W PASIE 3 FRONTU	E R02
STAN LOTNICTWA "NIEBIESKICH" WG TYPOW SAMOLOTOW	E R03
SILY I SRODKI OPL "NIEBIESKICH"	E R04

MODUL SLUZH LOTNICZYCH

SREDNIA DLUGOTRWALOSC DYZUROWANIA W POWIETRZU SAMOLOTOW MYSLIWSKICH	E SL1
SREDNIE CZASY WYKONANIA UDERZEN PRZEZ LOTNICTWO MYSL.-BOMB. I SMIGLOWCE NA WEZWANIE Z POLA WALKI	E SL2
MOZLIWOSCI JEDNOCZESNYCH NAPROWADZEN	E SL3
MOZLIWOSCI WLF W ZWALCZANIU TYPOWYCH OBIEKTOW POLA WALKI W JEDNYM WYLOCIE	E SL4
SREDNIE OCZEKIWANE LICZBY ZNISZCZONYCH SAMOLOTOW NIEPRZYJACIELA	E SL5
SKŁAD I BAZOWANIE LOTNICTWA WOJSK LADOWYCH TRZECIEGO FRONTU	E SL7
SILY I SRODKI RATOWNICTWA LOTNICZEGO	E SL8

MODUL CHEMICZNY

MOZLIWOSCI OCHRONY STANU OSOBOWEGO I SPRZETU NA LOTNISKACH	E,C1
ZAGROZENIE SKAZENIAMI PRZEMYSLOWYMI	E,C2
STAN WOJSK CHEMICZNYCH	E,C3
OCENA ZAGROZENIA WLF BRONIA MASOWEGO RAZENIA	E,C4
OCENA ZAGROZENIA WOJSK 3 FRONTU BRONIA MASOWEGO RAZENIA	E,C5

MODUL SLUZBY METEO

STAN POBODY NA LOTNISKACH	M
KOMUNIKATY METEOROLOGICZNE	E,KOM

MODUL LACZNOSCI

ROZLICZENIE SIL I SRODKOW LACZNOSCI	E,LA1
TABELA KRYPTONIMOW WEZLOW NA CWICZENIA "TARCZA-88"	E,K1
KRYPTONIMY WEZLOW LACZNOSCI (na podstawie podanej miejscowosci)	K
SPIS ABONENTOW CENTRALI TELEFONICZNYCH ORAZ SYGNALY	
ROZPOZNAWCZE OSOB FUNKCYJNYCH PL SD WL i WPL FRONTU	E,T1
WYSZYKIWANIE NR. TELEFONU NA PODSTAWIE PODANEGO NAZWISKA	T
UWAGA! ze znakiem "*" podany jest sygnal rozpoznawczy	
WYSZUKIWANIE ABONENTA NA PODSTAWIE PODANEGO NUMERU	A
TELEFONU LUB SYGNALU ROZPOZNAWCZEGO	
WYSZUKIWANIE MIEJSCOWOSCI NA PODSTAWIE PODANEGO KRYPTONIMU	KM
LACZA OKRESOWE	LO

MODUL SLUZB TECHNIKI I ZAOPATRZENIA

WYKAZ LOTNISK WOJSK LOTNICZYCH NA OBSZARZE KRAJU	E,TZ1
STAN ZASADNICZEGO SPRZETU NA LOTNISKACH BAZOWANIA I ZAPASOWYCH ..	E,TZ2
STAN ZABEZPIECZENIA W TECHNICZNE SRODKI MATERIALOWE SLUZBY SAMOCHODOWEJ WLF	E,TZ3
DOBOWE MOZLIWOSCI REMONTOWE I EWAKUACYJNE PODODDZIALOW SLUZBY SAMOCHODOWEJ	E,TZ5
ZABEZPIECZENIE DZIALALNOSCI REMONTOWEJ SPRZETU SAMOCHODOWEGO	E,TZ6
STAN SRODKOW MATERIALOWYCH NA LOTNISKACH BAZOWANIA	E,TZ7

MODUL WOJSK OPL

STAN SPRZETU OPL W ZWIAZKACH OPERACYJNYCH 3 FRONTU	E,PL1
STAN SPRZETU OPL W JEDNOSTKACH FRONTOWYCH	E,PL2
STAN SPRZETU OPL W 8A	E,PL3
STAN SPRZETU OPL W 2A	E,PL4
STAN SPRZETU OPL W 3A	E,PL5
STAN SPRZETU OPL W 6A	E,PL6

MODUL DANE

DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE SAMOLOTOW TRANSPORTOWYCH	E,DST
DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE I WARIANTY UZBROJENIA SMIGLOWCOW	E,DSM

MELDUNEK NR O SYTUACJI WL 3F

"WZOR"

WOJSKA LOTNICZE 3 FRONTU W DNIU DO GODZ
WYKONAŁY NASTĘPUJĄCE ZADANIA:W WYNIKU PRZEPROWADZONYCH DZIAŁAN BOJOWYCH WL 3F UZYSKAŁY
NASTĘPUJĄCE REZULTATY:

ZNISZCZONO	OBEZWŁADNIONO	ZAKŁOCONO

BAZOWANIE ZASADNICZYCH SIL PRZEDSTAWIA SIE NASTĘPUJĄCO:

JW	MIEJSCE BAZOWANIA	MIEJSCE CZASO- WEGO POBYTU	LOTNISKO BAZOWANIA

AKTUALNY STAN SAMOLOTOW I PERSONELU LATAJĄCEGO:

RODZAJ LOTNICTWA	SAMOLOTOW	W TYM NBJ	PILOTOW
LMB			
LM			
LR			
AZEM			

WL 3F PONIOSŁY NASTĘPUJĄCE STRATY:

RODZAJ LOTNICTWA	SAMOLOTOW	W TYM NBJ	PILOTOW
LMB			
LM			

LR

ZEM

- 2 -

DNIU DZISIEJSZYM POZOSTALY DO WYKONANIA NASTEPUJACE ZADANIA:

Z-CA SZEFA SZTABU WL 3F
d/s OPERACYJNYCH

plk dypl. pil. Waldemar BARANIEWSKI

SPRAWOZDANIE
/ WZOR /
OPERACYJNE WOJSK LOTNICZYCH 3 FRONTU

SD: _____ MAPA: _____

CZAS. OPER.: _____

SKA LOTNICZE 3 FRONTU W DNIU
ONALY NASTĘPUJACE ZADANIA:
UMIE WYKONALY:

aj Lotnictwa	P/L	%
E		
EM		

YDZIELONY LIMIT NA DZIEŃ WYKORZYSTANO:

	LICZBA P/L	CO STANOWI %
G PLANU FRONTU		
G PLANU ... A		
G PLANU ... A		
G PLANU ... A		
G PLANU ... A		

YNIKU PRZEPROWADZONYCH DZIAŁAN WL 3F UZYSKAŁY NASTĘPUJACE
ULTATY:

RYTO	ZNISZCZONO	OBEZWŁADNIONO	ZAKŁOCONO

CZAS WYKONYWANIA ZADAN WL 3F PONIOSŁY NASTĘPUJACE STRATY:

. LOTN.	ILOSC SAMOLOTOW	ILOSC SMIGLOWCOW	LICZBA ZALOG
E			
EM			

WYNIKU UDERZEN NA LOTNISKA I KOLUMNY RZUTOW NAZIEMNEGO ZABEZPIECZENIA
MARSZU PONIESIONO NASTEPUJACE STRATY:

-- W STANIE OSOBOWYM

	ZOLNIERZY OGOLEM	W TYM ZOLNIERZY ZAWODOWYCH
ZGINELO		
RANNYCH		
ZAGINELO		
RAZEM		

-- W SPRZECIE

	JEDNOSTEK SPRZETOWYCH	W TYM WCHODZACYCH W SKLAD MTZ LOTOW
ZNISZCZONO		
USZKODZONO		

L. NIEPRZYJACIELA

AN SRODKOW LACZNOSCI I RUL

TAN SRODKOW MATERIALOWYCH

RODZAJ	NA DNI DZIALANIA
Srodki razenia	
Paliwo lotnicze	
Zbiorniki podwieszane	

=====
Zniszczonych

Ramontowanych
(w budowie)

WARUNKI ATMOSFERYCZNE W REJONIE DZIAŁAN

- 1 -

TARCZA-88

POUFNE

EGZ. NR.

JAWNE

SZEFE ZARZĄDU ROZPOZNAWCZEGO SZTABU 3 FRONTU

MELDUNEK ROZPOZNAWCZY SZTABU WOJSK LOTNICZYCH 3 FRONTU NR...
 ZA OKRES OD DO SD TORUN
 MAPA 1:500000 WYDANIE 1979R.

- . DZIAŁANIA ROZPOZNAWCZE WLF PROWADZONO ZGODNIE Z PLANEM ROZPOZNANIA
 POWIETRZNEGO WOJSK LOTNICZYCH 3 FRONTU DO OPERACJI
- . W TOKU REALIZACJI ZADAŃ WYKONANO OGÓLEM W TYM NA RRE S/L
- . W WYNIKU ROZPOZNANIA WYKRYTO:
- A/SD SZCZEBLA OPERACYJNEGO
- B/RAKIETY OT I T W REJONACH:
- C/ WOJSKA ZESRODKOWANE W REJONIE
- D/KOLUMNY WOJSK
- E/PRACE R/LOK SYSTEMÓW KIEROWANIA LOTNICTWEM I OPL W OBSZARZE,
- . NIE WYKONANO NASTĘPUJĄCYCH ZADAŃ, Z PRZYCZYN
- A/
- B/
- . W TOKU DZIAŁAŃ ZADANO NPLU STRATY W WYNIKU WYMUSZONYCH WALK POWIETRZNYCH:
- SAMOLOTÓW ZESTRZELONYCH TYPU ORAZ SAMOLOTÓW USZKODZONYCH
 TYPU
- . W WYNIKU UDERZEŃ LOTNICTWA ROZPOZNAWCZEGO ZNISZCZONO OBIEKTÓW TYPU
- . STRATY WŁASNE SAMOLOTÓW TYPU
- ZNISZCZONYCH SAMOLOTÓW TYPU
- USZKODZONYCH PILOTÓW
- . GOTOWOŚĆ SIŁ I ŚRODKÓW ROZPOZNANIA POWIETRZNEGO:
- A/PILOTÓW /ZAŁÓG/ RAZEM , W TYM: DZWA , DTWA , NZWA , NTWA
- B/SAMOLOTÓW RAZEM , W TYM ILOŚĆ W/Ś TYPÓW:
- C/ZASOBNIKÓW ROZPOZNAWCZYCH: ILOŚĆ W/Ś TYPÓW:
- D/FJM : BOMB SPECJALNYCH
- . OCENA PRACY ŚRODKÓW ŁĄCZNOŚCI I RUL
- . WNIOSKI PROPOZYCJE, PROŚBY

SZEFE ODDZIAŁU ROZPOZNAWCZEGO
 SZTABU WOJSK LOTNICZYCH 3F

PLK. DYPL RYSZARD JAKULEWICZ

TARCZA-88

POUFNE

EGZ. NR

JAWNE

ZARZĄDZENIE ROZPOZNAWCZE SZTABU WOJSK LOTNICZYCH 3FRONTU NR.....
SD TORUŃ 07.06.1988R GODZ.....MAPA 1:500000 WYDANIE 1977R.

WIADOMOŚCI O NIEPRZYJACIELU JAK W KOMUNIKACIE ROZPOZNAWCZYM SZTABU WOJSK
LOTNICZYCH 3 FRONTU NR...Z DNIA GODZ...
W CELU DOSTARCZENIA DOWÓDCĄ I. SZTABOM DANYCH O UGRUPOWANIU I DZIAŁALNOŚCI
WOJSK NPL DOWÓDCĄ WOJSK LOTNICZYCH 3 FRONTU ROZKAZAŁ:
W DNIU ROZPOZNANIE POWIETRZNE PROWADZIĆ W PASIE

- Z PRAWIEJ
- Z LEWEJ
- DO RUBIEŻY

WYKRYĆ, ROZPOZNAĆ ROZMIESZCZENIE, SKŁAD I CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI ŚRODKÓW
NAPADU JĄDROWEGO W REJONIE, W CZASIE:

A/R-300

B/DKA

C/LUNA

D/TOCZKA

WYKRYĆ ROZPOZNAĆ ROZMIESZCZENIE ELEMENTÓW SYSTEMÓW
ROZPOZNAWCZO-UDERZENIOWYCH W REJONACH W CZASIE

A/

B/

ROZPOZNAĆ SKŁAD, ROZKIESZCZENIE, DZIAŁALNOŚĆ WOJSK

A/W REJONIE

W CZASIE

USTALIĆ RODZAJ, SKŁAD, KIERUNKI I INTENSYWNOŚĆ RUCHU WOJSK NA DROGACH

A/

B/

ROZPOZNAĆ ROZMIESZCZENIE SD W REJONIE W CZASIE

A/

B/

ROZPOZNAĆ BAZOWANIE

A/SAMBLOTÓW NA LOTNISKACH

B/SMIGŁOWCÓW PPANC W REJONIE

ROZPOZNAĆ ROZMIESZCZENIE I SKŁAD ŚRODKÓW OPL W REJONIE W CZASIE

A/

B/

ROZPOZNAĆ ROZMIESZCZENIE I SKŁAD OBIEKTÓW SYSTEMU WYKRYWANIA I

NAPROWADZANIA W REJONIE W CZASIE

A/

B/

C/

ROZPOZNAĆ IŁOŚĆ RODZAJ URZĄDZEŃ PORTOWYCH OBECNOŚĆ OKRETÓW ŚRODKÓW

TRANSPORTOWYCH, WOJSK I CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI BAZ W CZASIE

A/

B/

ROZPOZNAĆ INŻYNIERYJNA ROZBUDOWE TERENU, MIEJSCA PRZEPRAW NA ODCINKACH

W CZASIE:

A/

B/

4. WYKONAĆ FOTOGRAFOWANIE REJONÓW W SKALI W CZASIE
A/
B/
5. PROWADZIĆ ROZPOZNANIE RADIOELEKTRONICZNE Z WYSOKOŚCI M PO TRASIE
W CZASIE
6. ROZPOZNANIEM W-F USTALIĆ REZULTATY UDERZEŃ NA OBIEKTY W REJONIE W
CZASIE
A/
B/
7. W ODWODZIE DOWÓDCY 3F POSIADAĆ Z TEGO W GOTOWOŚCI NR
TRZYMYWAĆ OD DO SAMOLOTÓW.
8. WYSIŁEK NA DZIEM
9. MELDUNKI PRZEKAZYWAĆ:
A/RADIOWE Z POKŁADU SAMOLOTU NA WŁASNE SD Z WYKORZYSTANIEM RETRANSLATORA
Z REJONU ROZPOZNANIA W/G MAPY KODOWEJ I TS REGINA 0999
B/Z PRZESŁUCHANIA ZAŁÓG I ODCZYTU MOKRYCH NEGATYWÓW TECHNICZNYMI
ŚRODKAMI ŁACZNOŚCI NA SD PO MIN OD WYLĄDOWANIA ZAŁOGI
C/FOTOSZKICE OPRACOWAĆ W ILOŚCI I PRZESŁAĆ POCZTĄ NA SD
DO GODZ
D/Z ROZPOZNANIA R/ELEKTRONICZNEGO NATYCHMIAST PO OPRACOWANIU,
TECHNICZNYMI ŚRODKAMI ŁACZNOŚCI NA SD
E/PISEMNE ZA OKRES DZIAŁAŃ W/G STANU NA GODZ DO GODZ
NA SD

SZEF ODDZIAŁU ROZPOZNAWCZEGO
SZTABU WOJSK LOTNICZYCH 3 F

SZEF SZTABU WOJSK LOTNICZYCH
3 FRONTU

PLK. DYPL RYSZARD JAKULEWICZ

GEN. BRYG. JERZY GOTOWAALA

TARCZA-88

ROZKAZ

~~EGZ. JAWNE~~

KOMUNIKAT ROZPOZNAWCZY NR SZTABU WODJSK LOTNICZYCH 3F
SD TORUŃ GODZ.....07 1988R

O GODZINIE.....DNIA NIEPRZYJACIEL ROZPOCZĄŁ DZIAŁANIA
WOJENNE WYKONUJĄC GŁÓWNE UDERZENIE SIŁAMI

W KIERUNKU

O GODZINIE DNIA NIEPRZYJACIEL WYKONAŁ

ZMASOWANE UDERZENIE LOTNICTWA NA

W PASIE FRONTU DZIAŁANIA

PROWADZĄ:

KUPIAJĄC GŁÓWNY WYSIŁEK NA KIERUNKU

NIEPRZYJACIEL W PIERWSZYM RZUCIE POSIADA

ODWODY

OD GODZ. DNIA NIEPRZYJACIEL WŁAMAŁ SIĘ NA RUBIEŻ

SYSTEMY ROZPOZNAWCZO-UDERZENIOWE STWIERDZONO W REJONIE

WYRZUTNIE POCISKÓW RAKIETOWYCH STWIERDZONO W REJONACH

BRÓDKI OPL STWIERDZONO W REJONACH

BRÓDKI WRE STWIERDZONO W REJONACH

STANOWISKA DOWODZENIA STWIERDZONO W REJONIE

O GODZ. DNIA NPL ROZPOCZĄŁ WYSADZANIE DESANTU

W REJONIE

SKŁADY AMUNICJI JADROWEJ STWIERDZONO W REJONACH

PRZEPRAWY W REJONACH

PRACE INŻYNIERYJNE NA RUBIEŻY

NPL POSIADA W PASIE FRONTU

SAMOLOTÓW BOJOWYCH W TYM

NBJ, LMB, LSZ, LM, LR, LWRE. SIŁAMI TYMI MOŻE

WYKONAĆ ZMASOWANE WYLOTY

ROZDZIAŁANIE LOTNICTWA:

LOTNICTWO NP' DZIAŁA

STOSUJAC

LOTNICTWO MYSLIWSKIE

ŁĄDOWISKA ŚMIGŁOWCÓW W REJONACH

SIŁY MORSKIE

- . RAKIETOWE SRODKI NAPADU JADROWEGO ROZMIESZCZONE SA W REJONACH
- . SKLADY I MAGAZYNY BRONI JADROWEJ STWIERDZONO W REJONACH
- . KOLUMNY PODODDZIALOW ZAOPATRZENIA W AMUNICJE SPECJALNA W REJONACH
- . DZIALANIE GRUP DYWERSYJNO-ROZPOZNAWCZYCH W REJONIE

. WNIOSKI:

- 26.1. STRATY NIEPRZYJACIELA WYNSZA OKOLO
- 26.2. NPL MOZE W GODZ. DNIA PRZEJSC DO DZIALAN
- 26.3. W DNIU LOTNICTWO NPL MOZE WYKONAC ZMASOWANE
WYLOTY W GODZINACH . W PRZERWACH MIEDZY ZMASOWANYMI
UDERZENIAMI MOZE PROWADZIC
- 26.4. MOZLIWOSCI NPL WYNSZA W ZAKRESIE JEDNOCZESNEGO NAPROWADZANIA
PLOT POCISKOW RAKIETOWYCH ORAZ JEDNOCZESNEGO
LM
- 26.5. MOZLIWOSCI NPL W ZAKRESIE ZAKLOCANIA SRODKOW UKF
KF , NAZIEMNYCH SRL POKLADOWYCH SRL

SZEF ODDZIALU ROZPOZNAWCZEGO
SZTABU WOJSK LOTNICZYCH 3F

SZEF SZTABU WOJSK LOTNICZYCH
3. FRONTU

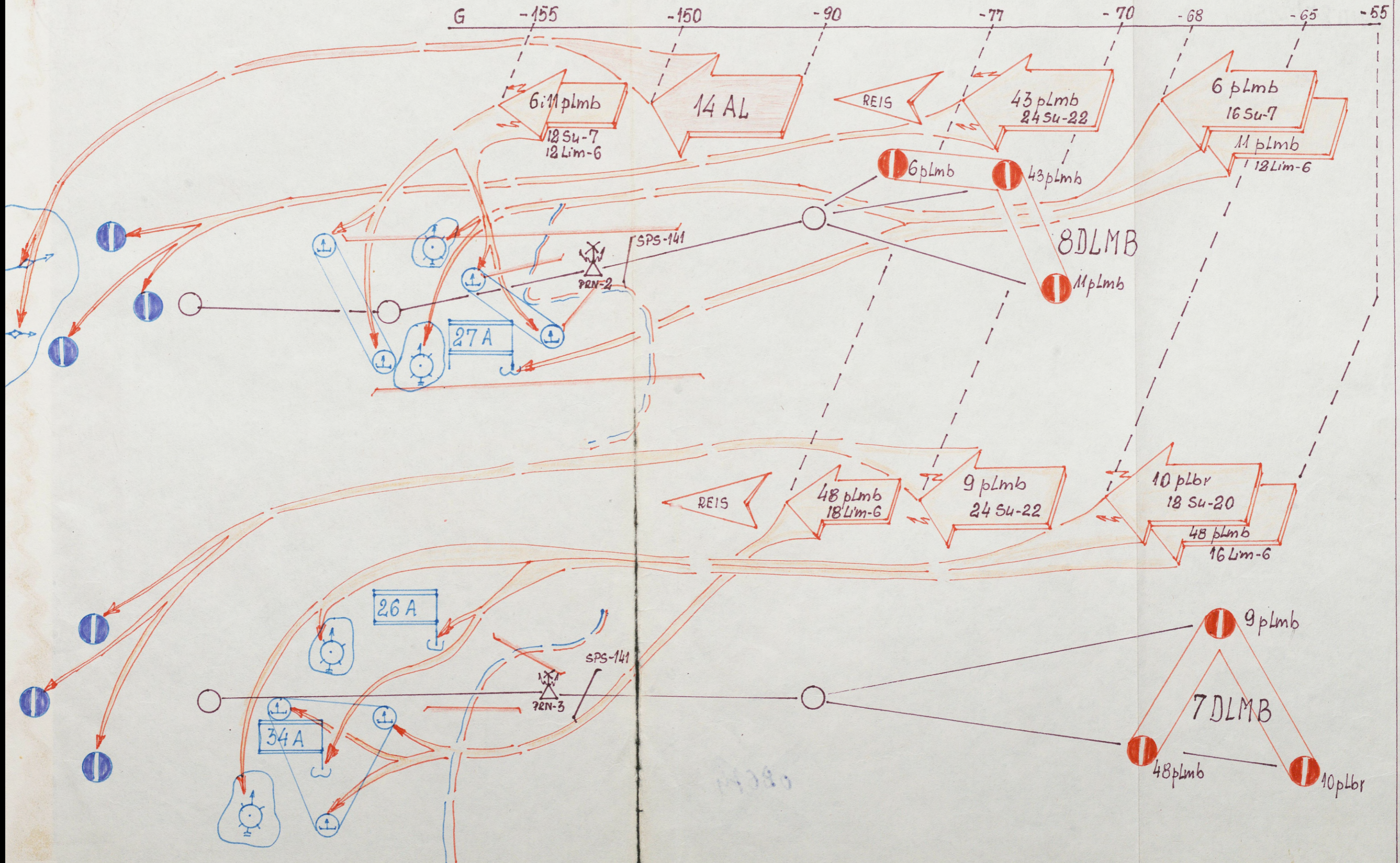
PLK DYPL. RYSZARD JAKULEWICZ

GEN. BRYG. JERZY GOTOWALA

MODEL NALOTU LMB WL 3F W PASIE 2A 17.06

Załącznik 5

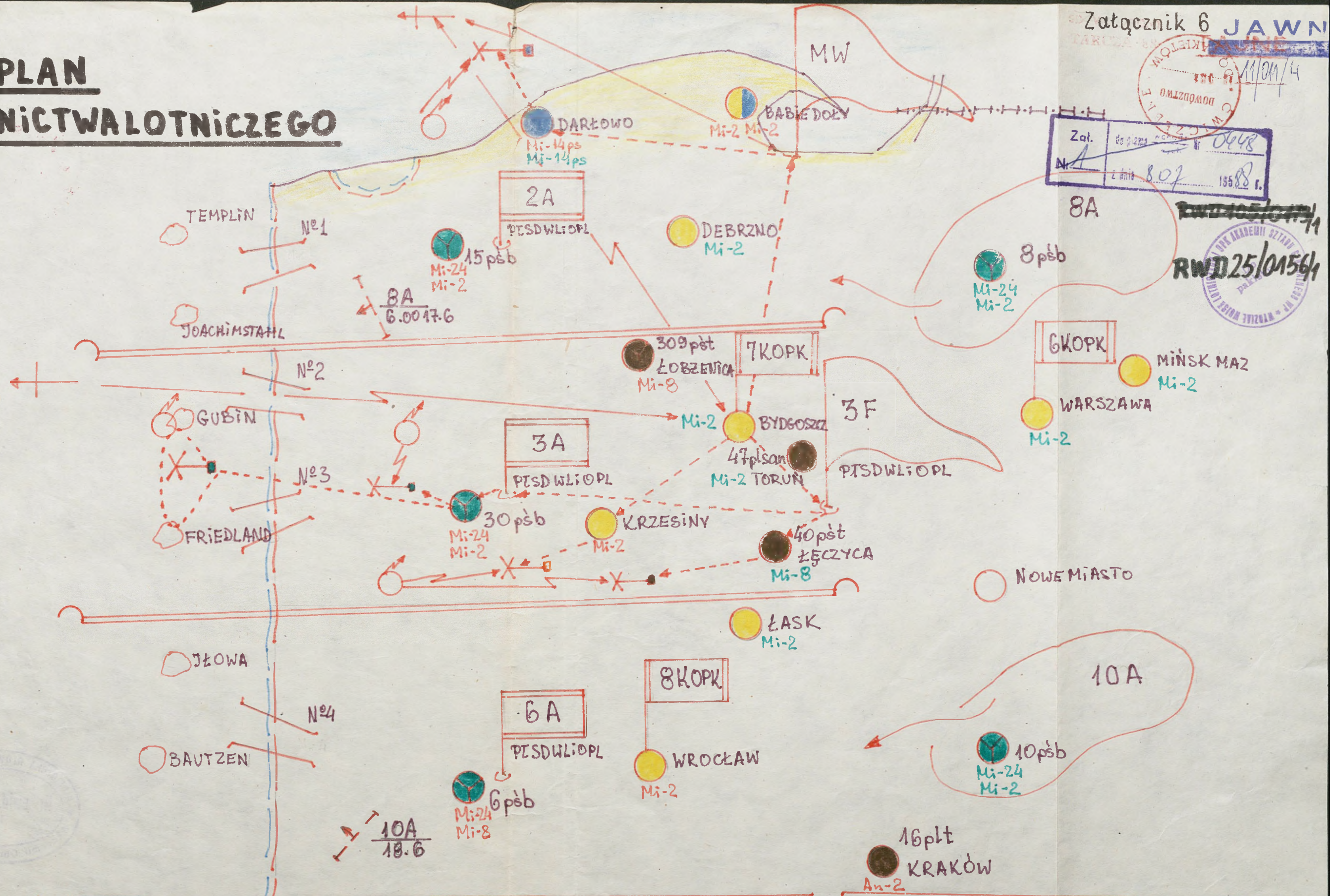
Zat.	do planu	wchodzący	№	0648
Nr. 2	z dnia	17.06	1988	r.

14380

PLAN RATOWNICTWA LOTNICZEGO

Załącznik 6 JAWNY

Zat. 0648
 Nr 807 15588 r.

RWD 25/01564

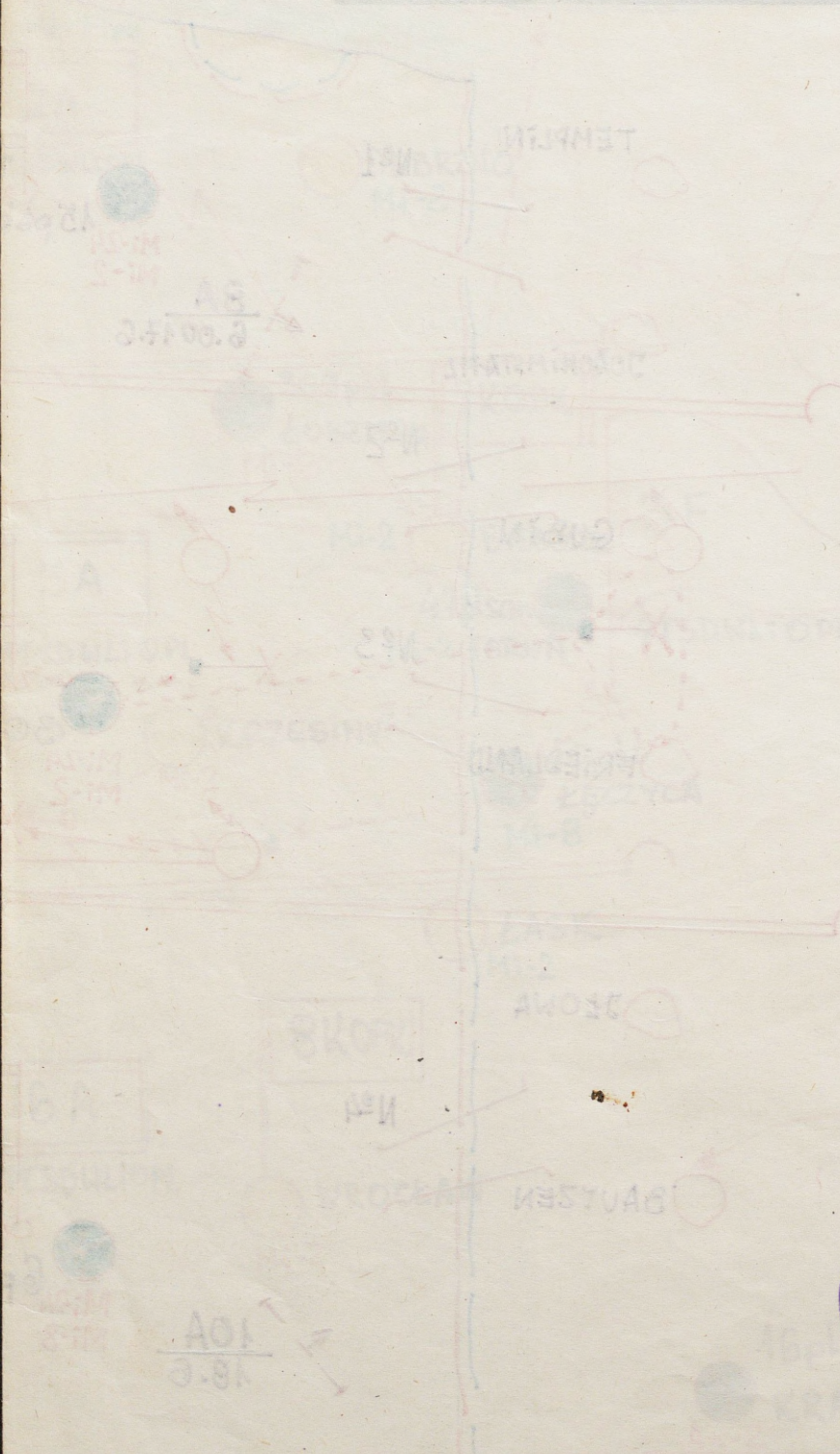
- LEGENDA:
- Sity zasadnicze
 - Sity wzmocnienia
 - MW
 - WOPK
 - WLF
 - LWL

ZESTAWIENIE SIŁ	
2A 1Mi-24, 1Mi-2	WOPK 3Mi-2, 4Mi-2
3A 1Mi-24, 1Mi-2	MW 1Mi-14ps, 1Mi-2, 1Mi-14ps
6A 1Mi-24, 1Mi-2	WLF 1Mi-2, 1An-2, 1Mi-2, 1Mi-8
8A 1Mi-24, 1Mi-2	
10A 1Mi-24, 1Mi-2	

37/095/1.

37/0

LEGENDA:
 ■ Sity z...
 ■ Sity z...
 ■ MM...
 ■ WOPK...
 ■ WLF...
 ■ LWL...

Prot. 557/2000-08-25

Matgonata

Dnevielia

Dh-

5.10.2000